ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΚΑΡΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Τοῦ Νοταρᾶ.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

Ἐπιμελείᾳ καὶ Δαπάνῃ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΟΥΤΖΑΔΗ Ἱερέως.

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΙΣ ΑΣΤΕΡΟΣ.

1885.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΚΑΡΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Τοῦ Νοταρᾶ.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

Ἐπιμελείᾳ καὶ Δαπάνῃ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΟΥΤΖΑΔΗ Ἱερέως.

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΙΣ ΑΣΤΕΡΟΣ.

1885.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Τοῦ Νοταρᾶ

Ποιηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου Ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Ἐν τῷ μικρῷ Ἑσπερινῷ ἱστῶμεν στίχ. δ΄. καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια· ἦχος ά.
Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τὸν Θεοπρόβλητον ὄντως Κορίνθου Πρόεδρον, τὸν λειτουργὸν Κυρίου, καὶ τῆς Χίου λαμπτῆρα, Μακάριον τὸν θεῖον, θείαις ᾠδαῖς, ἱερῶς εὐφημήσωμεν, καὶ γὰρ πρεσβεύει Κυρίῳ διὰ παντὸς, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸν ἰσαγγέλως ἐν Κόσμῳ πολιτευσάμενον, ἀσκητικοῖς ἀγῶσι καὶ ἀτρύτοις καμάτοις, καὶ νῦν μετὰ Ἀγγέλων ἐν οὐρανοῖς τῷ Θεῷ παριστάμενον, καὶ ταῖς ἐκεῖθεν ἀκτῖσι ταῖς θεουργαῖς ἐξαστράπτοντα ὑμνήσωμεν.

Ἡ Πελοπόννησος χαῖρε, ἐπεὶ ἐβλάστησας, τὸ παρθενίας ἄνθος, καθαρότητος κρίνον, τὸ ῥόδον τὸ εὐῶδες, τὸν εὐκλεᾶ Ἱεράρχην Μακάριον, τὸν ταῖς ὀσμαῖς τοὺς ἐν Χίῳ πνευματικαῖς, θείων ἔργων κατευφραίνοντα.

Πάρεσο νῦν ἀοράτως, θεῖε Μακάριε, ἡμῖν τοῖς σὲ ὑμνοῦσιν, Ἱεράρχα Κυρίου, μετὰ τῶν νεοάθλων σου τῶν κλεινῶν, οὓς ἐνθέοις σου ἤλειψας, λόγοις καὶ τρόποις ἀθλῆσαι ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ δεινῶν παντοίων ῥύσασθαι.

Δόξα ἦχ. πλ. δ'.

Πεπλήρωται ἤδη καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου φωνὴ, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς πάλαι ὁσίοις τε καὶ Ἱεράρχαις, ὅσιε Πάτερ Ἱεράρχα Μακάριε. Ἡλίου γὰρ δίκην ἔλαμψεν ἐν Κόσμῳ, τὸ φῶς τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀξιάγαστε, καὶ παρὰ πάντων δοξάζεται ὁ οὐράνιος Πατὴρ, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι, ἡ ἁγία Τριὰς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν στίχον στιχηρ. ἦχ. β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ.

Τὸ θέλημα τὸ σὸν, ὑπέταξας ἐμφρόνως, τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου, δι' ὃ σε δοξασθέντα, θεόθεν μακαρίζομεν.

στίχ. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν.

Κρήνη ἡ σὴ σορὸς, καὶ τὰ σεπτὰ ὀστέα, θαυμάτων ἀνεδείχθη, τοῖς πίστει προσιοῦσι, φερώνυμε Μακάριε.

Στοίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Φύλακα ἀκριβῆ, τῶν θείων ἐνταλμάτων, εἰδότες σε τιμῶμεν, Μακάριε θεόφρον, καὶ ἀληθείας πρόμαχον.

Δόξα, ὅμοιον.

Τὸν θεῖον λειτουργὸν, τὸν σὸν, Τριὰς ἁγία, εὐπρόσδεκτον μεσίτην, προσάγοντες αἰτοῦμεν, παραπτωμάτων ἄφεσιν.

Καὶ νῦν ὅμοιον.

Πανάχραντε Ἁγνὴ, πρέσβευε τῷ Υἱῷ σου, μετὰ τοῦ Ἱεράρχου, τοῦ σοῦ πιστοῦ ο ἰ κ έ τ ο υ, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν δούλων σου.

Τὸ δὲ Ἀπολυτίκιον ὅρα ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ· γίνεται δὲ ἀπόλυσις ὡς σύνηθες.

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ Ν. ΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ ψάλλομεν τὸ Μακάριος ἀνὴρ, τὸ Α'. ἀντίφωνον· Εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἱστῶμ. στίχ. η'. καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια· ἦχ. πλ. δ'.

Ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Ἀρχιερέων ὁ σύλλογος, καὶ τῶν ὁσίων πληθὺς, καὶ μαρτύρων τὸ σύνταγμα, καὶ δικαίων ἅπαντες, οἱ χοροὶ συναγάλλονται, ἐπὶ τῇ θείᾳ μνήμῃ σου σήμερον, Ἀρχιερέα καὶ γὰρ ἡ χάρις σε, προεχειρίσατο, καὶ κανόνα βίου σε τῶν ἀσκητῶν, καὶ μαρτύρων ἔνθεον, ἀλείπτην ἔδειξε.

Σὲ μακαρίζει Μακάριε, ἐν εὐφροσύνῃ ψυχῆς, τῶν πιστῶν τὰ συστήματα, ὡς ὄντως μακάριον, τῇ τε κλήσει καὶ πράγματι, ὡς Ἱεράρχην ὅσιον, ἄκακον, μονήρους βίου ὡς εἰσηγήτορα, καὶ ὡς θεόφρονα, καὶ σοφὸν Διδάσκαλον πρὸς ἀρετὴν, τῶν προσερχομένων σοι, καὶ ὡς πεινώντων τροφήν.

Τῆς ὑπὲρ νοῦν ὀρεγόμενος, καὶ οὐρανίου τρυφῆς, Ἱεράρχα Μακάριε, πᾶσαν ἡδυπάθειαν, ἀπηρνήσω θεόληπτε, ὑπωπιάζων νηστείᾳ πάνσεπτε, συντονωτάτῃ, τὸ θεῖον σῶμά σου, Παῦλον μιμούμενος, καὶ παννύχοις στάσεσι, καὶ προσευχαῖς, καὶ γονάτων κλίσεσι, δουλαγωγῶν αὐτό.

Πηγὴν ἐλέους σὲ ἔγνωμεν, συμπαθεστάτην ψυχὴν, θλιβομένων παράκλησιν, ὀρφανῶν τροφέα τε, καὶ χηρῶν ἀντιλήπτορα, ἁμαρτανόντων τὸ παραμύθιον, ἀρνησιχρίστων τὸ καταφύγιον, καὶ πρὸς τὴν ἄθλησιν, τῶν Μαρτύρων, ὅσιε, λόγοις σοφοῖς καὶ ἔργοις Μακάριε, ἀλείπτην ἄριστον.

Δόξα ἦχ. πλ. β'.

Ὅσιε τρισμάκαρ ἁγιώτατε Πάτερ, Ἱεράρχα Μακάριε, χαῖρε καὶ εὐφραίνου, Χριστὸν ἀπολαβὼν τὸν σὸν ἔρωτα, καὶ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρ' αὐτοῦ κομισάμενος· τῶν παθῶν γὰρ ἀπαλλάττεις τοὺς πάσχοντας, καὶ πνεύματα ἀπελαύνεις,

τὰ ἀκάθαρτα· ὧν τῆς πλάνης ῥυσθείημεν οἱ πόθῳ τιμῶντες σε, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις σου.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Ἀναγνώσματα τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου. Εἰς τὴν Λιτὴν ά. τοῦ ἁγ. τῆς Μονῆς, εἶτα τοῦ Ἁγίου, ἦχος ά.

Τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου στοιχιούμενος, καὶ ὁλοτρόπως ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἀνακείμενος, ἐκ παντὸς μολυσμοῦ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀνώτερον ἐτήρησας, Μακάριε· ὅθεν χρισθεὶς τῷ Πνεύματι, χρίσματι ἁγίῳ, λειτουργὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων ἐγένου, ὅσιος, ἄκακος καὶ ἀμίαντος, καὶ λαμπροτέραν τὴν Ἱεραρχίαν ἀνέδειξας, τοῖς ἀσκητικοῖς σου ἀγωνίσμασι· διὸ πρεσβεύων μὴ παύσῃ, δεόμεθα, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχ. β.

Ἡ τοῦ Πνεύματος χάρις, τῆς Κορίνθου σὲ Πρόεδρον, καὶ πιστὸν οἰκονόμον, ἱερῶς προυχειρίσατο, θείων Μυστηρίων λειτουργόν, θεοφόρε Μακάριε· εἶτα λόγοις ἀπορρήτοις Θεοῦ προνοίας, εἰς τὴν Χίον μεταστάς, ἐνθέοις λόγοις καὶ πράξεσι διέπρεψας, καὶ τέλος τὸ τοῦ βίου ἐν αὐτῇ ἐδέξω ὄντως θεοδόξαστον, θαυμάτων παραδόξων πλουσίαν θεόθεν χάριν κομισάμενος.

Ἦχ. πλ. δ'.

Πεπλήρωται ἤδη καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου φωνή, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς πάλαι ὁσίοις τε καὶ Ἱεράρχαις, ὅσιε Πάτερ Ἱεράρχα Μακάριε· ἡλίου γὰρ δίκην, ἔλαμψεν ἐν Κόσμῳ, τὸ φῶς τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀξιάγαστε, καὶ παρὰ πάντων δοξάζεται ὁ οὐράνιος Πατήρ, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι, ἡ ἁγία Τριὰς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Δόξα ἦχ. δ'.

Οὐκ ἔδει σε Ἱεράρχα, τὸν διὰ βίου παντός, παντοίαις ἀρετῶν ἰδέαις, τὸν Θεὸν δοξάσαντα, καὶ ἐν οὐρανῷ παρ' αὐτοῦ δοξασθέντα, μὴ καὶ ἐπὶ γῆς διὰ σημείων δοξασθῆναι, ἀοίδιμε· δι' ὃ θαυμάτων εἴληφας τὴν ἐνέργειαν, θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ δαίμονας ἐξ ἀνθρώπων ἀπελαύνων, ἐφ' ὧν δοξάζεται ἐν σοί, ὃν ἐδόξασας Θεός, ὁ δοξάζων τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.
Εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ Ἁγίου ἦχος πλ. ά.
Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις ἀσκητικαῖς ἀγωγαῖς, τὸ κατ' εἰκόνα διασώσας ἀλώβητον, Μακάριε τὸ τοῦ Κτίστου, νῦν ἡγεμόνα τὸν σόν, ἀνδρικῶς θεόφρον ἐνστησάμενος, πρὸς πάθη ὀλέθρια, καὶ τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι, καθυποτάξας, καὶ τὴν σάρκα τῷ Πνεύματι, δουλωσάμενος ἀνενδότοις ἀγῶσι σου, καὶ εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν, ὡς ἦν Πάτερ Ὅσιε, ἀναδραμὼν τε καὶ φθάσας, καὶ νῦν τυχὼν τῆς θεώσεως, μὴ παύσῃ πρεσβεύων ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ Ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην

Χαίροις Ἀρχιερέων λαμπρόν, καὶ θεῖον εὖχος, καὶ σεμνὸν ἐγκαλλώπισμα, εὐπρέπεια μοναζόντων, καὶ Ἐκκλησίας φωστήρ, καὶ τῆς εὐσεβείας φύλαξ ἄσειστε, προστάτα θερμότατε, βοηθὲ ἑτοιμότατε, τῶν ἐν ἀνάγκαις, καὶ δειναῖς περιστάσεσι καὶ ἐν θλίψεσιν, ἀληθῶς χριστομίμητε, θεῖε ὄντως Μακάριε, γαυρίασμα ἔνθεον, τῶν ἀκριβῶς ἑπομένων, ταῖς Πατρικαῖς παραδόσεσιν, ἅσπερ νῦν θεόθεν, κυρωθείσας καθορῶντες, σκιρτῶσι πνεύματι.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Χαίρει πᾶσα πιστῶν ἡ πληθύς, σοῦ δοξασθέντος ἐξαισίοις ἐν θαύμασι, θεσπέσιε Ἱεράρχα, καὶ μετὰ πόθου πολλοῦ πάντοθεν συντρέχει, εἰς προσκύνησιν, τῶν θείων λειψάνων σου, καὶ σοροῦ τῆς πανσέπτου σου, καὶ νοσημάτων ἐξαιτεῖται τὴν ἴασιν, μετὰ πίστεως ἀδιστάκτου Μακάριε. Κρήνη γὰρ ἀναδέδεικται, θαυμάτων ἀκένωτος, καὶ ἀεννάως προχέει, τῶν

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ἰαμάτων τὰ ῥεύματα, ἐκ Πνεύματος Θείου, καὶ Θεὸς ὁ σὲ δοξάσας ἀντιδοξάζεται.

Δόξα ἦχ. πλ. δ'.

Τὸν ἔνθεον Ἱεράρχην καὶ Ὅσιον, τὸν τῆς Κορίνθου Πρόεδρον, τὸν ὄντως Μακάριον εὐφημήσωμεν, Πελοποννήσου τὸ θρέμμα, καὶ Χίου τὸν θεῖον κοσμήτορα· χαίροις αὐτῷ μελῳδοῦντες, ὁ τὴν Ἱεραρχίαν τῇ ἀσκήσει λαμπρύνας, θεσπέσιε· χαίροις, ὁ ἐγκρατείᾳ συντόνῳ τὰ πάθη νεκρώσας, ὁ παννύχοις στάσεσι καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτοις καὶ δάκρυσι, Χριστὸν εἰσοικισάμενος ἐν τῇ ψυχῇ σου· ὃν καθικέτευε ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου, καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.
Ἀπολυτίκιον ἦχ. ά. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὸν Κορίνθου Ποιμένα, τὸν τῷ ὄντι Μακάριον, τὸν Θεοῦ προνοίᾳ τῆς Χίου, ἀῤῥήτοις λόγοις μέγαν κοσμήτορα, τὸν πράξεσι καὶ λόγοις καὶ εὐχαῖς, ἐκλάμψαντα αἰνέσωμεν πιστοί· θεραπεύειν γὰρ νοσοῦντας, καὶ ἀπελαύνειν ἀκάθαρτα πνεύματα, εἴληφεν ὄντως χάριν ἐκ Θεοῦ, τοῦ νῦν γε τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν θείως ἀντιδοξάζοντας ἐξ ὕψους δωρουμένου δι' αὐτῶν, πᾶσι τὰ πρόσφορα.

καὶ τὸ τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν Ὄρθρον τὰ Καθίσματα.
Μετὰ τὴν ά. στιχολ. Κάθισμα ἦχ. πλ. δ'.
Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.

Ἐκ παιδὸς ἀνετέθης τῷ Ποιητῇ, ὁλικῇ διαθέσει ὡς ἀληθῶς. Ὅθεν κατελέλοιπας, τὴν τοῦ βίου τερπνότητα, διὸ τὴν σὴν εὑροῦσα, ψυχὴν ὅλως ἄσπιλον, Πνεύματος ἡ χάρις, ἀξίως σὲ ἔχρισε, χρίσματι ἁγίῳ, καὶ Ποιμένα δεικνύει, Κορίνθου καὶ Πρόεδρον, θεοφόρε Μακάριε, ἣ καὶ νῦν τὰ ὀστέα σου, δείκνυσι πηγὴν θαυμαστήν, ἰαμάτων πᾶσι τοῖς αἰτοῦσί σου, τῶν σῶν θαυμ των τὴν χάριν, τὴν ὄντως θεόσδοτον.

Δόξα καὶ νῦν. τῆς Ἑορτῆς.
Μετὰ τὴν β' στιχολογ. Κάθ. ἦχ. δ'.
Ἐπεφάνης σήμερον

Θησαυρὸν οὐράνιον, καὶ ὄλβον θεῖον, τὰ σεπτὰ ὀστέα σου, ὁ χριστεπώνυμος λαός, τῆς νήσου Χίου ἐπλούτησεν, ὅσιε Πάτερ, θεόφρον Μακάριε.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Μετὰ τὸν Πολυέλεον,
Καθ. ἦχ. γ'. Θείας πίστεως.

Φλέγει πνεύματα, τῆς πονηρίας, τῶν ὀστέων σου ἡ θεία χάρις, Ἱεράρχα τοῦ Κυρίου Μακάριε, καὶ τῶν παθῶν ἀπαλλάττει τοὺς πάσχοντας, καὶ ὑπὸ πάντων τὰ σὰ θεῖα θαύματα, Πάτερ Ὅσιε, φωνῇ διατόρῳ ᾄδεται, καὶ μετ' εὐλαβείας διακηρύττεται.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς· εἶτα οἱ Κανόνες· ὁ τοῦ Πάσχα εἰς ς' καὶ τοῦ Ἁγίου εἰς ή.
Ὠδὴ ά. ἦχ. πλ. δ'. Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Νεῦσον εὐσπλάγχνως ταῖς ἡμῶν δεήσεσιν, Ἱεραρχῶν καλλονή, τῶν οἰκτρῶν σου δούλων τῶν τὴν σὴν ἀντίληψιν αἰτούντων μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ πόθου, καὶ τῶν δεινῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, ταῖς σαῖς ἱκεσίαις Μακάριε.

Κλέος Ὁσίων Ἱερὸν Μακάριε, ὡς παῤῥησίαν πολλήν, ἔχων ἱκετεύειν τὸν Χριστὸν ἀοίδιμε, ὃν ἀρεταῖς ἐδόξασας, μὴ ἐλλείπῃς πρεσβεύων, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε, καὶ τὴν προστασίαν αἰτούντων σου.

Τοὺς παρεστῶτας τῇ σεπτῇ εἰκόνι σου, σὺν τῷ λειψάνῳ τῷ σῷ, καὶ τὴν σὴν αἰτοῦντας, κραταιὰν ἀντίληψιν, περίσωζε Μακάριε, ἐκ παντοίων κινδύνων, ταῖς πρὸς Θεὸν ἱκεσίαις σου, τῶν ἐπερχομένων καὶ θλίψεων.

Θεοτοκίον.

Ἁγνὴ Παρθένε τοῦ Θεοῦ λοχεύτρια, Χριστιανῶν, ἡ ἐλπίς, τῶν ἀβοηθήτων, κραταιὰ βοήθεια, τῶν ἀσθενῶν ἡ δύνα-

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ · ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

μις, ἡ χαρὰ θλιβομένων, ταῖς σαῖς λιταῖς ἀγαλλίασιν, τὴν τῆς σωτηρίας ἀπόδος μοι.

Ἕτερος Κανὼν εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου.
Ποίημα Ἀθανασίου τοῦ Παρίου ἦχ. δ΄.
Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Θαῤῥοῦντες κηρύττομεν, τῶν σῶν θαυμάτων τὰ ἔνδοξα, παμμάκαρ Μακάριε, Ἱεραρχῶν καλλονή, ὃν ἐδόξασας, Χριστός γάρ σε δοξάζει, καὶ παύεις νοσήματα, ὄντως ἀνίατα. Δίς.

Ἐν πρώτοις κοράσιον, πληγῶν ἀγρίων ἀπήλλαξας, καὶ θᾶττον ἀπέκλεισας, οἷον εἰπεῖν αὐθωρὸν, χειρουργούμενον ἐτῶν διὰ τεσσάρων· ὡς μέγα τὸ θαῦμά σου, Πάτερ ἀοίδιμε.

Θεοτοκίον.

Παρθένε πανάμωμε, ἡ τῶν Ἀγγέλων εὐπρέπεια, ἀνθρώπων βοήθεια, σύ μοι βοήθησον, θαλαττεύοντι, καὶ ζάλῃ ἁμαρτίας, ἀεὶ περιπίπτοντι, καὶ κινδυνεύοντι.

Ὠδὴ γ΄. Οὐρανίας ἁψῖδος.

Δυσμενῶν ἐπηρείας, τῶν νοητῶν Ἅγιε, καὶ τῶν αἰσθητῶν, τοὺς σοὺς δούλους ἡμᾶς περίσωζε, ταῖς σαῖς δεήσεσι, ταῖς εὐπροσδέκτοις καὶ θείαις, πρὸς Χριστὸν, Μακάριε, τὸν πανοικτίρμονα.

Τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, τὴν σὴν ἡμῖν ἔνδειξον, τοῖς σοῖς θεοφόρε οἰκέταις, τοῖς σοὶ προσφεύγουσιν, ἵνα σε ᾄσμασι, χρεωστικῶς εὐφημῶμεν, καὶ πιστῶς δοξάζωμεν, θεομακάριστε.

Ἀσκητὴς θεοφόρος, Ἀρχιερεὺς ἔνθεος, καὶ σημειοφόρος ἐγνώσθης, θεῖε Μακάριε, καὶ φοβερὸς ἐλατὴρ, τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων, ἰατὴρ νοσούντων τε φιλανθρωπότατος.

Θεοτοκίον.

Μητρικὴν παῤῥησίαν, πρὸς τὸν Υἱὸν ἔχουσα, ἵλεων ἡμῖν Θεοτόκε, εὐχαῖς σου ποίησον, τοῖς ἁμαρτάνουσιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς φρικτῆς ἐτάσεως, ἵνα ὑμνῶμέν σε.

Ἄλλος. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Τοῦ Τρύφωνος σώζεις τὸ παιδίον, τὸ ξένον ὡς δύσμορφον τεχθὲν, θέαμα εἰδεχθέστατον, καὶ ἰατρῶν ἀπόγνωσμα· σὺ δὲ μορφώσας ἔδειξας, εὐφραῖνον κάλλει τοὺς φύσαντας·

Δαιμόνια πόῤῥω ἀπελαύνειν, τοῖς ζῶσιν ὑπέσχετο, Χριστός, εἰς δεῖγμα θείας πίστεως· σὺ δέ γε μετὰ θάνατον, τὴν χάριν ταύτην ἔσχηκας, τὴν σὴν δηλοῦσαν θειότητα.

Ἀπόδειξις τούτου λαμπροτάτη· ὡς γὰρ προσεκλήθης παρευθεὺς, τῷ ἱερεῖ ἐπένευσας, καὶ τὴν βαρέως πάσχουσαν, θεραπευθεῖσαν ἔδειξας ἐξ ἀνιάτου νοσήματος.

Θεοτοκίον.

Χειμάζει με κλείδων ἁμαρτίας, καὶ σάλος ἀτόπων λογισμῶν· σπλαγχνίσθητι, Πανάμωμε, καὶ χεῖρα βοηθείας μοι, ὡς συμπαθὴς ἐφάπλωσον, ὅπως σωθεὶς μεγαλύνω σε.

Κάθισμα. ἦχ. ά. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ἰλύος ἐμπαθοῦς, σεαυτὸν ἐκκαθάρας, Μακάριε σοφὲ, Ἱεράρχα Κυρίου, δοχεῖον Ἱερώτατον, ἀρετῶν ἐχρημάτισας, καὶ πανέντιμον, σκεῦος χαρίτων ἐγένου, τῶν τοῦ Πνεύματος, διὸ ἐν ὕμνοις τελοῦμεν τὴν ἔνδοξον μνήμην σου.

Δόξα, καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.
Ὠδὴ δ΄. Σύ μου ἰσχὺς, Κύριε.

Ἐν Ἱεραῖς, ἀνευφημοῦμεν Μακάριε, ὑμνῳδίαις, τοὺς λαμπροὺς ἀγῶνάς σου! οὓς ἠγωνίσθης κατὰ παθῶν, καὶ τὴν τῶν θαυμάτων πλουσίαν χάριν κηρύττομεν, ἣν εἴληφας θεόθεν ἐπαξίως καὶ νέμεις, συμπαθῶς τοῖς αἰτοῦσι τὰ πρόσφορα.

Τοὺς ἐν δεινοῖς, ἕλκοντας βίον ἀβίωτον, τῆς δουλείας, ἔπιδε ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ ἱκεσίαις σου πρὸς Θεὸν, εὐπαῤῥησιάστοις, ῥῦσαι ἡμᾶς τούτων ἅπαντας, Μακάριε θεόφρον, τοὺς ἐν σοὶ πεποιθότας καὶ προσφεύγοντας πίστει τῇ σκέπῃ σου.

Στέφος λαμπρὸν, τῶν σῶν ἀγώνων ἐπάξιον, ἐκομίσω, ὡς ἀγωνισάμενος, καὶ νίκης τρόπαια θαυμαστὰ, κατ᾽ ἐχ-

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ · ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

θρῶν ἐγείρας, καὶ τῶν παθῶν τῶν τοῦ σώματος. Μακάριε θεόφρον, Ἱεράρχα Κυρίου, καὶ θαυμάτων τὴν χάριν ἀπείληφας.

Θεοτοκίον.

Πᾶσαν ἡμῶν, Δέσποινα ἀνατιθέμεθα, τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ σοὶ οἱ δοῦλοί σου· σὺ γὰρ ὑπάρχεις ὡς ἀληθῶς, τῶν ἀπηλπισμένων, ἐλπὶς βεβαία πανάγαθε, διὸ πάσης ἀνάγκης, συμφορᾶς τε καὶ βλάβης, καὶ κολάσεως ῥῦσαι πρεσβείαις σου.

Ἄλλος. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Τὴν θείου λειψάνου σου χάριν ὑμνεῖ, ὁ τακεὶς ἐκ νόσου Νικόλαος, ὅς τις αὐτίκα, ἐγερθεὶς εἰς τὸν Ναόν, ἀναδραμὼν ἐκραύγαζε· δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε !

Οἱ πάντες ἐξέστησαν τὸν πρὶν οἰκτρόν, καὶ ἀπεγνωσμένον θεώμενοι, ἐγερθέντα αὐθωρεί, καὶ ἀδεῶς κηρύττοντα, μέγας ὁ Κορίνθου Μακάριος.

Διπλῆν δὲ τὴν ἴασιν, Πάτερ ποιεῖς· βιοὺς γὰρ ἀτάκτως τὸ πρότερον, νῦν εὐτάκτως διαζῶν, εὐχαριστῶν κραυγάζει σοι· χάρις σοι παμμάκαρ, τῷ ῥύστῃ μου.

Θεοτοκίον.

Ἡ πανυπερθαύμαστος Μήτηρ Θεοῦ, λάμψον μετανοίας ἀκτῖνά μοι, λῦσον τὸν ζόφον, τῶν ἀμέτρων μου κακῶν, τοὺς πονηροὺς ἀπέλασον, Κόρη λογισμοὺς τῆς καρδίας μου.

Ὠδ. ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Ἔχοντες σὲ προστάτην, Ἱεράρχα Κυρίου θεῖε Μακάριε, πάντες εὐχαρίστοις, ἀνυμνοῦμέν σε ὕμνοις οἱ δοῦλοί σου, πρὸ τῶν σῶν λειψάνων, δέει ἱστάμενοι καὶ πόθῳ, ὡς φρουρὸν ἡμῶν ὄντα, καὶ φύλακα.

Τῶν σωμάτων τὰ ἄλγη, ἴασαι Μακάριε, ἡμῶν τῶν δούλων σου, ταῖς σαῖς πρὸς τὸν Κτίστην, ἱεραῖς ἱκεσίαις καὶ κόπασον, τῶν παθῶν τὸν σάλον, τῶν ψυχικῶν καὶ ἐν γαλήνῃ, ἀκυμάντῳ βιοῦν ἡμᾶς ποίησον.

Στεφηφόρος ἐν δόξῃ νῦν τῷ τῆς θεότητος θρόνῳ παρί-

στασαι, σῶν καλῶν ἀγώνων, ἀπολαύων Μακάριε ἔπαθλα· αἴτησαι οὖν θεῖε, ὡς παῤῥησίαν κεκτημένος, καὶ ἡμῖν τῶν πταισμάτων τὴν ἄφεσιν.

Θεοτοκίον.

Ἀποῤῥήτως Παρθένε, τὸν ἀχώρητον ἔσχες Θεὸν ἐν μήτρᾳ σου, καὶ ἀδιαφθόρως, ἀπεκύησας τοῦτον Πανάμωμε, μέγα σου τὸ κλέος, καὶ θαυμαστὰ τὰ μεγαλεῖα, ἃ Θεὸς ὡς Μητρί σοι πεποίηκε.

Ἄλλος. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Γυνή τις ὡς ἔτυχεν, ἐν τῇ ὁδῷ βαδίζουσα, λίθῳ ἐν τῇ μήνυγγι πληγεῖσα, πέπτωκεν οὕτως ὡς νομισθῆναι νεκρά, καὶ γέγονεν ἅπασι γνωστή, μάκαρ ἡ θειότης σου, εἰς τὸ ζῆν μεταστήσαντος.

Ἐπέστης γὰρ πρόθυμος, κατ' ὄναρ δεηθέντων σου, καὶ τὰ ἐπιθέματα ἐκρίψας, χειρὶ ἁγίᾳ τὴν ὀλεθρίαν πληγήν, ἐσφράγισας, ἔγειρε εἰπών, βόα, ὡς ἰάσατο, ὁ Κορίνθου Μακάριος.

Θεοτοκίον

Ἰσχύς τε καὶ στήριγμα, τῆς ἀσθενοῦς καρδίας μου, σὺ εἶ ἀπειρόγαμε Παρθένε, ἄῤῥηκτον τεῖχος ἀπὸ προσώπου ἐχθρῶν, σώζουσα δεινῶν τὰς προσβολάς, τρέπουσα τὰς φάλαγγας, τοῦ δεινοῦ πολεμήτορος.

Ὠδὴ ς΄. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Συντήρησον ἀσινεῖς, ταῖς σαῖς πρεσβείαις Μακάριε, ἐξ ἐπηρείας ἐχθρῶν, τοὺς σοὶ καταφεύγοντας, ἐκ πόθου καὶ πίστεως, καὶ εἰρήνην δίδου, καὶ πταισμάτων τὴν συγχώρησιν.

Εἰσάκουσον στεναγμοῦ, τῆς κατωδύνου καρδίας μου, καὶ συμπαθῶς ἐπ' ἐμὲ ἐπίβλεψον δέομαι, βοῶ σοι Μακάριε, λειτουργὲ Κυρίου, καὶ δεινῶν παντοίων ῥῦσαί με.

Θαυμάστωσον ἐπ' ἐμέ, τὰ σὰ ἐλέη φιλάνθρωπε, τὸν σὸν οἰκέτην Χριστέ, μεσίτην προσάγοντα, τῇ σῇ ἀγαθότητι, τὸν ἐν Ἱεράρχαις θαυμαστὸν θεῖον Μακάριον.

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

Θεοτοκίον.

Ταῖς ἱκεσίαις ταῖς σαῖς, Ἁγνὴ Παρθένε ἀπέργασαι, τὸν σὸν Υἱὸν καὶ Θεὸν, εὐμενῆ καὶ ἵλεων, ἡμῖν τοῖς οἰκέταις σου, ὅν περ ὁσημέραι, πλημμελοῦντες παροργίζομεν.

Ἄλλος. Τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον.

Ἀθρόα Πάτερ συμπίπτουσι, τὰ θαύματα τὰ σὰ τὰ ἐξαίσια. ἅπερ ἑκάστοτε, διενεργεῖς τοῖς προστρέχουσι, διὸ Χριστὸν ὑμνοῦμεν τὸν σὲ δοξάσαντα.

Λεγέτω τοίνυν ὡς ἔτυχεν, ἰάσεως ποδὸς ἄλλο γύναιον· καὶ γὰρ τὸ ἕλκωμα, τοῦτον εἰς βάθος κατήσθιε· σὺ δὲ κληθεὶς χειρί σου ἀπεχειρούργησας.

Δεικνύτω ἄλλος παιδάριον, τὸ πρότερον κυρτὸν καὶ ἀκίνητον, ὡς εἰς τὸ ἅγιον μνῆμα σὺν πίστει ἀνήγαγεν' ἰδοὺ ὀρθὸν βαδίζει πρὸς τὰ μαθήματα.

Θεοτοκίον.

Τὴν θείαν στάμνον καὶ τράπεζαν, τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς τὴν βαστάσασαν, τὴν ἀγεώργητον, χώραν, τὸ ὄρος τὸ ἅγιον, τὴν Θεοτόκον Κόρην, ὕμνοις τιμήσωμεν.

Κοντάκιον ἦχ. γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Εὐφημεῖ γεραίρουσα, πόλις ἡ Χίος ἐνθέως, τὸν Κορίνθου Πρόεδρον, μεγαλοφώνως βοῶσα· εἵλκυσαν οἱ Ἱεράρχαι, τὸν Ἱεράρχην· μάρτυρες, τὸν πρὸς τοὺς ἄθλους αὐτῶν ἀλείπτην, ἀσκηταὶ δὲ τὸν οἰκεῖον· εὐχαῖς ταῖς τούτου σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός.

Ὁ Οἶκος.

Ἀεὶ μὲν ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ ἀνάξιοι εὐχαριστεῖν καὶ δοξάζειν τὴν ἀπειράγαθον τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν, διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς ἀπείρους αὐτοῦ εὐεργεσίας καὶ χάριτας, μάλιστα δὲ νῦν· διότι ἐν ταῖς πονηραῖς ταύταις ἡμέραις, ἐναντίον τῆς ἐσχάτης καὶ παντόλμου ἀφροσύνης τῶν ἀνθρώπων τῶν κατὰ τῆς θείας Μεγαλειότητος γυμνῇ τῇ Κεφαλῇ ἀντιφερομένων, κήρυκα λαμπρότατον καὶ μεγαλοφωνότατον θαύμασιν ἐξαισίοις, ἀνέδειξε τὸν ὄντως μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην, τὸν καὶ κλήσει, καὶ δόξῃ θείᾳ ὄντως Μακάριον· βοῶντα πᾶσι καὶ λέγοντα, ὅτι, ὦ ἄνθρωποι, κρίσις φοβερὰ τῶν βεβιωμένων ἐσχάτη καὶ ἀνταπόδοσις μέλλει ἔρχεσθαι πάντως, καὶ ἕτοιμοι πρὸς ἀπολογίαν γίνεσθε· διὸ καὶ ἡμεῖς τῷ σωτηρίῳ τούτου κηρύγματι πειθόμενοι· παρασκευαζώμεθα ἀμεταμελήτως βοῶντες καὶ λέγοντες, εὐχαῖς ταῖς τούτου σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός.

Τῇ ΙΖ΄ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς (Ἀπριλίου) μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Συμεὼν Ἐπισκόπου Περσίδος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων χιλίων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ ἀσκήσαντος, καὶ ἐνταῦθα ὁσίως ἐν ἔτει 1805 τελευτήσαντος, καὶ πρὸς Κύριον μεταστάντος.

Κορίνθου γόνος ἠδ' ἅμ' Ἱεράρχης φάντατος, εὖχος,

Χάρμα τε καὶ μέγ' ὄνειαρ ἁπάντεσι πιστοῖς.

Τίς τ' ἄρα οὗτος, ὁ δὶς κλήσει τε καὶ σήμασι θείοις;

Μακάριος Νοτάρων ἀγλαῶν ἀγλαότερος ὄρπυξ.

Ἀπριλοῖο μεσοῦντος πρὸς Θεόν, ὃν πνέε, λῆξεν.

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ἤτοι ἀληθὴς καὶ ἀκριβὴς περιγραφὴ τῆς ζωῆς καὶ πολιτείας τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου ὑπὸ τοῦ συγχρόνου καὶ αὐτόπτου μάρτυρος τῶν θαυμάτων αὐτοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου (*).

Εὐλόγησον Πάτερ!

Πάντοτε μὲν καὶ πανταχοῦ ἐπαινεῖται καὶ θαυμάζεται ἡ θεοφιλὴς καὶ θεάρεστος ἀρετή, ἀλλὰ τὴν σήμερον ὑπάρχει σπανιωτέρα ἢ εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτε αἱ μὲν ἔρημοι ἐπλημμύριζον ἐκ θεοφόρων ἀναχωρητῶν, τὰ δὲ μοναστήρια ἦσαν πλήρη ἁγίων ἀσκητῶν καὶ μοναχῶν καὶ αἱ πόλεις αὐταὶ διέλαμπον ὑπὸ τῶν φωστήρων τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐν ᾧ κατὰ τὴν Γραφὴν «οὐδὲ ῥανὶς ἁγιότητος φαίνεται, ἀλλ' ἐπικρατεῖ κοινὴ διαστροφή, ψεῦδος, δολιότης, ἀνευλάβεια, ἀθεοφοβία καὶ θεοστυγὴς ἀδιαφορία,» ἐὰν εἴς τινα ψυχήν, ὡς εἰς τὸν πόκον τοῦ Γεδεών, ἐγχυθῇ θεία τις δρόσος, τουτέστιν ἐὰν ἡ παντουργὸς τοῦ Πνεύματος χάρις εἰς τὰς πονηρὰς ταύτας ἡμέρας παραδόξως ἀναδείξῃ ἅγιον μοναχόν τινα ἢ ἱερέα ἢ ἐπίσκοπον διὰ σημείων ὑπερφυσικῶν καὶ ἐξαισίων, τοῦτο εὐλόγως προξενεῖ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν. Δικαίως λοιπὸν ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος λαὸς τῆς Χίου, ἥ τε πόλις αὐτῆς καὶ τὰ χωρία, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες,

---

(*) Τὴν βιογραφίαν ταύτην πρὸ ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν συντεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιδιδασκάλου τῆς ἐν Χίῳ Σχολῆς Ἀθανασίου τοῦ Παρίου κατὰ τὸ τότε ἐν χρήσει ὂν ὕφος μετεσκεύασε νῦν ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον καὶ καλλιεπέστερον ὁ ἐν αὐτῇ Καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Κύριος Α. Καράβας, διορθώσας συγχρόνως καὶ τὸ ὀρθογραφικὸν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου.

ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, νέοι καὶ γέροντες, ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ συναγαλλόμεθα, καὶ δοξάζομεν τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν, διότι εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ἀνέδειξεν ἡμῖν νέον ἄλλον πόκον τοῦ Γεδεὼν πλήρη θεϊκῆς δρόσου, τὸν θεῖον Ἱεράρχην τῆς Κορίνθου, τὸν κατ' ἀλήθειαν Μακάριον· ἀλλὰ τί λέγομεν πόκον; πηγὴν μάλιστα νοητήν, πηγὴν ὕδατος ζῶντος, πηγὴν ἀναβλύζουσαν νάματα θείων χαρίτων· καθότι διὰ τῶν ῥείθρων τῶν θαυμάτων αὐτοῦ ὁ Ἅγιος οὗτος δροσίζει τὰς κεκαυμένας ψυχὰς τῶν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, πρὸς αὐτὸν προσερχομένων ἑκάστοτε. Χαῖρε λοιπόν, ὦ καλὴ καὶ περίδοξος Χίος! χαῖρε καὶ ἀγάλλου, διότι ἡ τοῦ Θεοῦ ἀνεξιχνίαστος πρόνοια μετα τόσους αἰῶνας σὲ ἠξίωσε κατέχειν ἐν τοῖς κόλποις σου τὸν μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην καὶ θαυματουργὸν Ἅγιον, τὸν ἀξιάγαστον ποιμένα τῆς Κορίνθου, τὸν ἐν μακαρίοις τῷ ὄντι Μακάριον. Ἀληθῶς ξενήκουστόν ἐστι τοῦτο· διότι ποῖος τόπος, ποία ἐπαρχία, ποία πόλις τὴν σήμερον δύναται νὰ καυχηθῇ διὰ τόσον ἐξαίρετον καὶ σπάνιον οὐράνιον χάρισμα, τουτέστιν ὅτι στολίζει αὐτὴν καὶ καθίστησιν ὀνομαστὴν καὶ περίβλεπτον νέος ἅγιος Ἀρχιερεὺς καὶ θαυματουργὸς περιώνυμος; Τῷ ὄντι μέγα πρᾶγμα τοῦτο, παράδοξον ἄκουσμα, ἐπιθυμητὸν διήγημα. Τρισευδαίμων ὑπάρχεις, ὦ Χίος, διότι σὲ προέκρινεν ὁ Θεὸς ἄξιον ταμεῖον τοῦ οὐρανίου τούτου θησαυροῦ, τοῦ ἐνδόξου καὶ ἁγίου Ἱεράρχου Μακαρίου, οὗ τὸν πανόσιον βίον καὶ τὴν πολιτείαν συνεγράψαμεν, καθ' ὅσον ἠδυνήθημεν, ὅπως ἴδωσι καὶ βεβαιωθῶσιν ἅπαντες, ὅτι ὁ ἀπροσωπόληπτος Θεὸς διὰ λαμπρῶν σημείων ἁγιότητος καὶ ἐξαισίων θαυμάτων ἀείποτε δοξάζει τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Ἐπικαλούμενοι δὲ τὰς ἁγίας και θεοπειθεῖς αὐτοῦ εὐχὰς ἀρχόμεθα, ὅθεν ἄρχεσθαι πρέπον ἐστὶ καὶ σύνηθες.

Ἡ Κόρινθος, πόλις τῆς Πελοποννήσου, κειμένη ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἰσθμοῦ, ὅστις χυδαϊστὶ ὀνομάζεται Ἑξαμίλιον, ὑπάρχει ὀνομαστὴ καὶ ἀρχαιοτάτη. Πασίγνωστον δὲ ὅτι ἔγραψε πρὸς αὐτὴν δύο θεοσόφους ἐπιστολὰς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις ἐδίδαξε τοὺς Κορινθίους, καὶ ἐκ τῆς πλάνης τῆς εἰδωλομανίας εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ

Θεοῦ αὐτοὺς ἐπέστρεψεν. Ἐκ ταύτης τῆς πόλεως κατάγεται, καὶ ταύτης γέννημα καὶ θρέμμα ὑπῆρξεν ὁ θεῖος καὶ ἅγιος Μακάριος, ὅστις καὶ προγόνους ἔσχεν εὐγενεῖς ἐξ εὐγενῶν, τῶν περιφήμων Νοταράδων· γένος τοῦτο ἀρχαῖον καὶ λαμπρὸν, καταγόμενον ἐκ τῆς συγκλήτου Βουλῆς τῆς ποτὲ βασιλείας τῶν Ῥωμαίων. Ἐκ τοῦ ἰδίου δὲ τούτου γένους κατάγεται καὶ ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ δι᾽ἁγιότητα ἐξάκουστος ὁσιώτατος Γεράσιμος, δόξα καὶ οὗτος ἐπίσης καὶ καύχημα οὐ μόνον τῶν Νοταράδων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ὅστις διέλαμψε καὶ εἰσέτι διαλάμπει διὰ τῶν ἀπείρων αὐτοῦ θαυμάτων. Γεννήτορας δ᾽ἔσχεν ὁ Ἅγιος θεοσεβεστάτους καὶ σεμνοτάτους, Γεώργιον καὶ Ἀναστασίαν καλουμένους, οἵτινες καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἐπρότευον τῶν Κορινθίων. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἐγεννήθη ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ κατόπιν ἑτέρων υἱῶν καὶ θυγατέρων κατὰ τὸ 1731 ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος. Ὠνόμασε δὲ αὐτὸν Μιχαὴλ ὁ τότε Πρόεδρος Κορίνθου Παρθένιος, ἀναδεξάμενος αὐτὸν ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ τρόπον τινὰ προϊδὼν ὅτι ὁ πνευματικὸς οὗτος υἱὸς αὐτοῦ ἔμελλεν ἵνα γένηται καὶ κληρονόμος, ἤτοι διάδοχος τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀξίας. Φθάσας λοιπὸν εἰς ἡλικίαν ἐδιδάχθη τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν παρὰ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ τότε ἀκμάζοντος Εὐσταθίου, καὶ εὐθὺς ἀπὸ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς νεότητος αὐτοῦ ἤρξατο ἐνδεικνύων ὅτι οὐδεμίαν εἶχε κλίσιν εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ἀλλ᾽εἰς μόνα τὰ πνευματικά· διότι διετέλει ζῶν μετὰ μεγίστης σεμνότητος, συντρέχων εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ ἀποστρεφόμενος τὰς τῶν νέων συναναστροφὰς καὶ τὴν κοσμικὴν ματαιότητα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἴσχυεν εἰς τὰ πολιτικὰ, κατέστησεν αὐτὸν ἐπιστάτην εἴς τινα χωρία, ὅπως ἐντεῦθεν συναθροίσῃ χρήματα πολλὰ καὶ θησαυρίσῃ· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ διένεμεν οὐκ ὀλίγα εἰς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους, πολλάκις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπεπλήττετο, καὶ τελευταῖον ἀπεφάσισεν ἵνα ὁλοτελῶς ἀπομακρυνθῇ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, καὶ γένηται μοναχός· ὅθεν κατέφυγε κρυφίως εἰς τὸ Μέγα Σπήλαιον, περίφημον μοναστήριον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ὡς κεκτημένον τὴν τῆς Θεοτόκου εἰκόνα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀπο-

ΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣ

στόλου Λουκᾶ ζωγραφηθεῖσαν, ἔνθα μετὰ θερμῶν παρακλήσεων ἐξητήσατο τὸ ποθούμενον, ἀλλὰ οἱ ἐκεῖσε πατέρες ἀπεποιήθησαν τὴν πρότασιν αὐτοῦ ὡς γενομένην ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ πατρὸς, οὗ τινος ἐφοβοῦντο τὴν ἐπιῤῥοὴν καὶ δύναμιν. Καὶ ὄντως ὁ πατὴρ αὐτοῦ μαθὼν μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας ὅτι εὑρίσκετο ἐκεῖ ἐμήνυσεν ἵνα ἐξαποστείλωσιν αὐτὸν οἴκαδε καὶ μὴ θέλοντα. Ὅθεν ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν καὶ ἄλλων διδακτικῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων. Ἀκολούθως διὰ τὴν ἔλλειψιν διδασκάλου τῆς ἐν Κορίνθῳ σχολῆς ἑκουσίᾳ βουλῇ καὶ ἀγαθῇ προαιρέσει ἐδίδαξεν αὐτὸς ἐπὶ ἓξ ἔτη ἀμισθὶ τὰ τέκνα τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ τότε Ἱεράρχου Προέδρου Κορίνθου εἰς λίαν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν ὄντος ἐν ἔτει 1764, ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Κορινθιακῆς ἐπαρχίας ἱερωμένοι καὶ λαϊκοὶ, πλούσιοι καὶ πτωχοί, μικροὶ καὶ μεγάλοι παμψηφεὶ καὶ ὁμοθυμαδὸν ἐξελέξαντο καὶ προέκριναν διάδοχον αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον τὸν ἐνάρετον Μακάριον. Οὕτω λοιπὸν ἐφοδιασθεὶς διὰ τῶν ἀπαιτουμένων συστατικῶν ἐπιστολῶν μετέβη μετά τινων ἐγκρίτων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον, πατριαρχεύοντος τότε Σαμουὴλ Α΄. τοῦ Χατζερῆ, καὶ λαβὼν τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἐχειροτονήθη Πρόεδρος Κορίνθου. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν θεόθεν λαχοῦσαν αὐτῷ Ἐπαρχίαν, ἔγνω πόσον ἦτο ἀγαπητὸς καὶ παμπόνητος· διότι την τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ ἡμέραν ἑώρτασαν ἅπαντες οἱ ἐν αὐτῇ χριστεπώνυμοι λαοὶ χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι, καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν, διότι εἰσήκουσε τῶν δεήσεων αὐτῶν, καὶ τοιούτου καλοῦ Ποιμένος αὐτοὺς ἠξίωσε. Καὶ τῷ ὄντι οὐδόλως ἐψεύσθησαν εἰς τὰς χρηστὰς αὐτῶν ἐλπίδας· διότι ὡς ἐκ πρώτης αὐτοῦ ἡλικίας ὁ ἅγιος Μακάριος ἐδείκνυε μεγάλης ψυχῆς σημεῖα καὶ ζῆλον περὶ τὰ καλὰ, οὕτω καὶ Ἀρχιερεὺς γενόμενος ἐπεβαίωσεν ὅλα ταῦτα ἐμπράκτως, στοχαζόμενος μετὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ὅτι ἔ λ α β ε τ ὴ ν Ἀ ρ χ ι ε ρ ω σ ύ ν η ν ο ὐ χ ὶ ὡ ς ἐ ξ ο υ σ ί α ν ἀ ν ε ξ έ τ α σ τ ο ν, καὶ μέσον ἀπολαυῆς ἡδονῶν καὶ ἀποκτήσεως πλούτου, ἀλλ᾽ ὡς ἐπιστασίαν καὶ πατρι-

κὴν πρόνοιαν καὶ φροντίδα περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ σωτηρίας τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου, περὶ οὗ δώσει λόγον τῷ Ἀρχιποίμενι καὶ Κυρίῳ καὶ Θεῷ τῶν ἁπάντων. Οὕτω λοιπὸν διανοούμενος ἤρξατο εὐθὺς ὡς πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος διαδιδοὺς τὴν τοῦ θείου λόγου τροφὴν ταῖς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου στερουμέναις αὐτῆς καὶ πεινώσαις ψυχαῖς μετὰ μεγίστης χρηστότητος καὶ ταπεινώσεως διδάσκων ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις. Ἐπειδὴ δὲ εἴτε ἐξ ἀμελείας εἴτε ἐξ ἀπαιδευσίας τῶν προκατόχων αὐτοῦ Ποιμένων εὗρε τὴν Ἐπαρχίαν πλήρη ἀταξειῶν καὶ ἀτοπημάτων καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐξηχρειωμένην, σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν μεγάλην ἐποιήσατο ὡς ἄλλος Ζοροβάβελ, ἵνα ἀνακαινίσῃ αὐτὴν καὶἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀναμορφώσῃ, ἀπαλλάξας αὐτὴν παντὸς εἴδους ῥυπαρίας καὶ αἰσχρότητος. Πρῶτον μὲν λοιπὸν τοὺς παντάπασινἀγραμμάτους ἱερεῖς ὅλους ἔπαυσε τῶν τῆς ἱερωσύνης ἔργων, ὡς καὶ τοὺς μηκέτι δυναμένους ἱερατεύειν ἕνεκα τῆς λίαν προβεβηκυίας αὐτῶν ἡλικίας· ἔπειτα ἀπηγόρευσεν ἐν βάρει τελείας ἀργίας πᾶσι τοῖς ἱερωμένοις τὸ ἀναμιγνύεσθαι εἰς τὰ πολιτικά, ὡς συνειθίζετο τότε ἡ ἐπάρατος αὕτη ἀταξία εἰς πολλοὺς τόπους, ἔνθα οἱ αὐτοὶ ἦσαν καὶ ἱερεῖς καὶ κοτζαμπάσιδες. Τοὺς δὲ ἱερεῖς ἐχειροτόνει εὐσυνειδήτως διατηρῶν ὅσον ἐδύνατο τὴν ἀκρίβειαν τῶν τε ἀποστολικῶν καὶ τῶν συνοδικῶν κανόνων, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ χρήμασι πωλῶν τὴν ἱερωσύνην οὔτε ἄλλο τι πνευματικὸν λειτούργημα, ἀλλ' ὡς χάριν τοῦ Πνεύματος χάρισμα καὶ δωρεὰν τοῖς ἀξίοις ἐδίδου καὶ ἀπένεμε. Πρὸς δὲ τούτοις οὐδένα ἐχειροτόνει παρ' ἡλικίαν, καί τοι εἶχε χρείαν ἱερέων, καθὸ παύσας οὐκ ὀλίγους τῆς ἱεροπραξίας, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. Ἐξετάζων δὲ πρῶτον τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ὀρεγομένους τῆς ἱερωσύνης, ὅσους εὕρισκεν ἀνικάνους, ἔπεμπεν εἰς μοναστήρια, διατάσσων ἵνα ἐκπαιδευθῶσι καὶ τελειοποιηθῶσιν ἐκεῖσε ἐξοδεύοντες ὅσα χρήματα ὤφειλον ἄλλοτε ἵνα πληρώσωσι διὰ τὴν χειροτονίαν. Προσέτι τὸν χειροτονηθέντα διάκονον, πρὶν ἢ προχειρίσηται ἱερέα, ἔχων παρ' ἑαυτῷ ἐγύμναζεν, ὁσάκις ἐλειτούργει, εἰς τὰς τῶν μυστηρίων τελετάς, καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἱερωμένους ἐδωρήσατο ἱερὰς κατηχήσεις, ὅπως μελετῶντες διδαχθῶσιν ἐξ αὐτῶν τὰ τῆς

Πίστεως καὶ εἰς ἁπάσας τὰς κωμοπόλεις καὶ χωρία τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ διένειμε κολυμβήθρας εὐρυχώρους, ἵνα γίνηται τὸ ἅγιον βάπτισμα τέλειον, καθὼς διδάσκει ἡ ἁγία ἡμῶν Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια ἔπραττε καὶ ἐδίδασκεν ὁ Ἅγιος οὗτος Ἱεράρχης ὅστις καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ἵνα συστήσῃ σχολεῖα, ποιμαίνων οὕτω πατρικῶς καὶ θεοφιλῶς τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὸ 1768 ἔτος ἐκηρύχθη πόλεμος μεταξὺ Ῥώσσων καὶ Ὀθωμανῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ, καὶ ῥωσσικὸς στόλος ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὁ πατὴρ τοῦ Ἁγίου φοβούμενος καὶ προβλέπων δεινὰ ἐπακόλουθα, παρέλαβεν αὐτόν τε καὶ ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν μεθ' ὅσης περιουσίας ἠδυνήθη, καὶ ἀνεχώρησε διευθυνόμενου εἰς Ζάκυνθον. Καθ' ὁδὸν δὲ περιέπεσον εἰς χεῖρας λῃστῶν, οἵτινες ἐξεγύμνωσαν αὐτοὺς μηδένα φονεύσαντες. Οὕτω λοιπὸν γυμνοὶ καὶ ἄποροι μετὰ πολλοὺς κόπους ἠδυνήθησαν ἵνα καταφύγωσιν εἰς ἣν διηυθύνοντο νῆσον. Οἱ δὲ Ζακύνθιοι ὑπεδέξαντο αὐτοὺς συμπαθῶς καὶ φιλανθρώπως, καὶ παρέσχον αὐτοῖς ἐν ἀφθονίᾳ τροφὰς καὶ ἐνδύματα, καὶ ἐξαιρέτως τὸν ἱερὸν Μακάριον· ὃν ἐτίμων μετὰ σεβασμοῦ ὡς ἄλλον Χριστοῦ Ἀπόστολον. Ἀκολούθως οὗτος μετέβη εἰς Κεφαλληνίαν, ὅπως ἀσπασθῇ τὸ ἐκεῖσε ἅγιον λείψανον τοῦ ὁσίου Γερασίμου καὶ μετά τινας μῆνας ἐπανῆλθεν εἰς Ζάκυνθον, ἔνθα διέτριψε τρία ἔτη. Μετὰ ταῦτα μετεβη εἰς Ὕδραν, καὶ διέμεινεν ἐν τῇ ἐκεῖσε μονῇ τῆς Θεοτόκου, ἕως οὗ ἐγένετο εἰρήνη μεταξὺ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν Ῥώσσων. Καί τοι δὴ τῆς νήσου ταύτης ἀνηκούσης τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερὰ Σύνοδος ἐχειροτόνησεν ἕτερον Ἀρχιεπίσκοπον Κορίνθου, τῷ δὲ ἱερῷ Μακαρίῳ, πρὸς μετρίασιν τῆς ἐντεῦθεν προκυψάσης λύπης αὐτοῦ καὶ θλίψεως, ἐπέτρεψε τὸ ἐπιτελεῖν ἀκωλύτως τὰ τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅπου ἂν διατρίβῃ. Μετὰ ἓν ἔτος ἐλθὼν εἰς Χίον, καὶ διαμείνας ὀλίγον καιρὸν ἐνταῦθα, μετέβη εἰς τὸν Ἄθω, ἤτοι εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καθ' ἣν ἀπὸ πολλοῦ διέτρεφεν ἐπιθυμίαν. Τὸ καταφύγιον ὅμως τοῦτο οὐδόλως εὗρε λιμένα σωτηρίας γαλήνιον, ὡς ἤλπιζεν, ἀλλὰ

τοὐναντίον πέλαγος ἀταξίας. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ κατὰ τὴν Κυριακὴν ἐκεῖσε νεκρολογοῦντες ἠρώτησαν αὐτὸν, ἐὰν παραδέχηται μνημόσυνα τελούμενα τὴν ἡμέραν ταύτην· ὁ δὲ ἱερὸς Μακάριος ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ἀποφατικῶς. Ἔπειτα τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας Ματθαίου ἀποβιώσαντος ἐν τῇ μονῇ τοῦ Κουτλουμουσίου προσκληθεὶς εἰς τὸ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας μνημόσυνον αὐτοῦ ὅπως ἱερουργήσῃ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, οὐ μόνον ἀπεποιήθη τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς προσκαλέσαντας αὐτὸν ἐπιτρόπους τοῦ μακαρίτου ἔγραψε τάδε. «Διά τί προτιμᾶτε τὴν τελετὴν τοῦ μνημοσύνου ἐν Κυριακῇ, παρατρέχοντες τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ παραβαίνοντες τοὺς ἀπαγορεύοντας τοῦτο ὁρισμοὺς καὶ τυπικὰ τῆς Ἐκκλησίας; ἐγὼ οὐδέποτε ἐτέλεσα κατὰ τὴν Κυριακὴν οὐδὲ τελέσω μνημόσυνον κεκοιμημένων». Ἐκεῖνοι δὲ ἠπείλησαν αὐτὸν, καὶ τὸ ἰδιόχειρον αὐτοῦ γράμμα περὶ τοῦ μνημοσύνου ἔπεμψαν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Δυσαρεστηθεὶς λοιπὸν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Χίον, ὅθεν μετέβη εἰς Πάτμον, ἔνθα ἐγνωρίσθη καὶ ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ὁσιωτάτων πατέρων, τοῦ ἱερομονάχου Νήφωνος τοῦ χίου, Γρηγορίου τοῦ νισυρίου καὶ τοῦ ἐξ Ἀρμενίας Ἀθανασίου, οἵτινες πρό τινων ἐτῶν ὡσαύτως ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ὄρους διὰ τὰς ἐκεῖσε περὶ κολύβων ταραχὰς καὶ σκάνδαλα. Μετὰ ἓν ἔτος, ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετέβη ἐκ νέου εἰς Ὕδραν κατὰ πρόσκλησιν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, μεθ' ὧν ἀπῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα Κόρινθον, ἔνθα διεμερίσαντο τὴν πατρογονικὴν περιουσίαν ἡσύχως καὶ ἀταράχως διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ ἰδίου, δ ω ρ η σ α μ έ ν ο υ αὐτοῖς τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς κληρονομίας. Παρεκτὸς δὲ τούτου ζητήσας καὶ λαβὼν ὅλα τὰ πατρικὰ χρεωστικὰ ὁμόλογα ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ καὶ κατέκαυσε, καὶ οὕτως ἀπήλλαξε πολλοὺς τοῦ χρηματικοῦ αὐτῶν χρέους, εὐλογούμενος ὑπ' αὐτῶν πανοικίων καὶ μακαριζόμενος ὁ φιλάνθρωπος Μακάριος. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Χίον, καὶ διὰ συστατικῶν γραμμάτων ἐφοδιασθεὶς μετέβη εἰς Σμύρνην πρὸς τὸν ἐκεῖ κατοικοῦντα Ἰωάννη Μαυρογορδάτον, ὅστις ἐκ φήμης γνωρίζων αὐτὸν ὑπεδέξατο μετ' εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ ὡς τοῦ Θεοῦ

ἄνθρωπον, καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ εὐχαρίστως καὶ προθύμως αὐτὸν περιεποιεῖτο, ἀλλὰ καὶ συνήργησε καὶ ἐξετέλεσε τὴν διὰ τοῦ τύπου ἔκδοσιν τῆς Ἱ ε ρ ᾶ ς Φ ι λ ο κ α λ ί α ς τ ῶ ν Π α τ έ ρ ω ν, ὅπερ ἐστὶ βιβλίον ψυχωφελέστατον, καθὼς καὶ ἡ διὰ τοῦ ἰδίου ἐκδοθεῖσα Ἱ ε ρ ὰ Κ α τ ή χ η σ ι ς τ ο ῦ τ ῆ ς Μ ό σ χ α ς Π λ ά τ ω ν ο ς. Ταῖς δὲ διδασκαλίαις τοῦ θείου τούτου Πατρὸς καὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν μετεσκεύασεν εἰςόσιακὸν σύστημα διὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τῶν ἑσπερινῶν καὶ τῶν ὄρθρων, καὶ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν παραδεδομένων νηστειῶν· μάρτυρες δὲ τούτου οἱ Σμυρναῖοι ἅπαντες. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱερὸς Μακάριος πολὺ ἐπεθύμει ἵνα δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου καὶ τὸν προσφιλῆ αὐτῷ Εὐεργετικόν, εὑρέθη καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ψυχωφελοῦς τούτου βιβλίου πρόθυμος Ἰωάννης ὁ Καννᾶς. Μετὰ ταῦτα ὁ θεῖος Πατὴρ ἐπανῆλθεν εἰς Χίον καὶ εὗρεν ἡσυχαστήριον, ὅπως διανύσῃ ἐν αὐτῷ τὸν ἀσκητικὸν αὐτοῦ βίον, τὸν Ἅγιον Πέτρον κείμενον εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου. Τὸν τόπον τοῦτον ἠγόρασε παρὰ τῆς κοινότητος τῆς Χίου ἵνα ἐξουσιάζῃ διαδοχικῶς εἰς τρία πρόσωπα, καὶ ἐν αὐτῷ ἡσύχασεν ἔχων ἕνα ὑποτακτικὸν χῖον, Ἰάκωβον καλούμενον καὶ προβεβηκότα τὴν ἡλικίαν, ὅστις καὶ παρέμεινεν αὐτῷ ὑπηρετῶν μέχρι τῆς ἁγίας αὐτοῦ τελευτῆς. Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας καὶ ὁ εἰρημένος ἱερομόναχος Νήφων ὁ χῖος μετέβη μετά τινων συναδέλφων εἰς Ἰκαρίαν, ἔνθα ἐπεχείρησαν ἵνα οἰκοδομήσωσι μοναστήριον, ὅπως ἀσκήσωσιν αὐτόθι· ἀλλὰ στερουμένοις χρημάτων ἐβοήθησεν αὐτοῖς ὁ ἱερὸς Μακάριος διὰ συνεισφορᾶς τῶν φιλελεημόνων Χίων καὶ Σμυρναίων, καὶ διὰ τῆς συνεργείας αὐτοῦ ἀνιδρύθη ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ἐντελὲς κοινοβιακὸν μονήδριον, εἰς ὃ καὶ ὁ ἴδιος μεταβὰς κατῴκησεν ἐπί τινα καιρόν, ἵνα ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ἐν αὐτῷ μονάζοντας φίλους αὐτοῦ ὁσιωτάτους Πατέρας. Ἀκολούθως ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐν Χίῳ ἡσυχαστήριον αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶν εὐάερον καὶ ὑγιεινόν, καὶ πολὺ ὠφέλησεν αὐτὸν ὄντα ἐπινόσου κράσεως καὶ συνεχῶς πρότερον πάσχοντα καὶ ἀσθενῶς διακείμενον. Ἐν αὐτῷ λοιπὸν διῆγεν ἀπολαύων ὑγείας τε καὶ ἡσυχίας, καὶ ἀπομεμακρυσμένος τῆς τύρβης καὶ τοῦ θορύβου τῶν πόλεων

Εὐεργετινοῦ

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑ

καὶ τῶν κοσμικῶν ματαιοτήτων. Διότι, ὡς εἶπεν ἀρχαῖός τις πατήρ, «Οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι, φοβούμενοι τὴν ἐκ τῆς κενοδοξίας καὶ τῆς ἐπάρσεως ζημίαν, σπουδάζουσιν ἵνα κρύπτωσι παντοιοτρόπως τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων· ὅθεν καὶ ἐκεῖνα μόνον ἐκ τῶν κατορθωμάτων αὐτῶν δυνάμεθα ἵνα γνωρίζωμεν, ὅσα ἢ ὁ Θεὸς πρὸς ὠφέλειαν τῶν πολλῶν ἐφανέρωσεν, ἢ παρὰ τῶν ὑποτακτικῶν αὐτῶν ἀκολούθως ἐγνωστοποιήθησαν. Ἡ γνώμη αὕτη ἐστὶν ἀληθεστάτη, καὶ τοῦτο λέγομεν καὶ ἡμεῖς περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Πατρὸς, ὅτι τοὺς κατ' ἰδίαν ἀγῶνας καὶ ἀσκήσεις αὐτοῦ μόνος ὁ πανταχοῦ παρὼν Θεὸς ἔβλεπε καὶ ἐγίνωσκε· διότι, ὅπως ἀρέσῃ αὐτῷ καὶ μόνῳ ὁ ἱερὸς Μακάριος, ὅσα ἔπραττεν ἐσπούδαζεν ἵνα κρύπτῃ αὐτὰ πλειότερον ἢ ὅσον οἱ κακοὶ προσπαθοῦσιν ἵνα κρύψωσι τὰ ἑαυτῶν κακουργήματα. Ὅθεν γεγράφαμεν περὶ αὐτοῦ ὅσα ἢ πλεῖστοι ἔμαθον θετικῶς πληροφορηθέντες, ἢ ἅπαντες οἱ σύγχρονοι γνωρίζουσι, δηλαδὴ τὰς συνεχεῖς καὶ ἐπιτεταμένας νηστείας, ἐκτὸς τῶν κανονικῶν, ἃς διετήρει τόσον ἀκριβῶς, ὅσον τὰ τῆς Πίστεως δόγματα, οὐδόλως ἀμφιβάλλων ὅτι οἱ ἱεροὶ κανόνες οὐκ ἦσαν ἁπλῶς ἀνθρώπων ἀλλὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀπόφασις, κατὰ τὴν ἀψευδεστάτην μαρτυρίαν τοῦ πρωτοκορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ προσέτι ἀκούων τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγον ἐν ταῖς Παροιμίαις, «Μὴ μέταιρε νηστείας», οὗ τὸ ἐναντίον ἐν ἀδιαφορίᾳ καὶ περιφρονήσει πράττουσι πολλοὶ τῶν σημερινῶν Χριστιανῶν, οἵτινες τοὺς ἱεροὺς κανόνας νομίζοντες ὡς κοινῶν ἀνθρώπων ἐντάλματα ἀσυστόλως παραβαίνουσιν αὐτοὺς ἰχθυοφαγοῦντες καὶ κρεωφαγοῦντες, καὶ λέγοντες ὅτι οὐδαμοῦ διατάσσει ὁ Θεὸς τὴν νηστείαν· ἐν ᾧ ἀναντιῤῥήτως ὁ Θεὸς ἐστι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὗ τῇ ἐπιστασίᾳ καὶ ἐμπνεύσει ἐγράφησαν οἱ κανόνες οὗτοι. Ἀλλ' οὐδόλως πρόκειται ἐνταῦθα (ἵνα ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν) περὶ τῶν κανονικῶν νηστειῶν, διότι ταύτας ἕκαστος Χριστιανὸς ὀφείλει ἵνα φυλάττῃ, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ἃς ὁ ἴδιος κανονίζων ἐπέβαλλεν ἑαυτῷ, δύο μεγάλους πολεμίους στοχαζόμενος, τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ λέγων ὅτι ἀμφότερα ἦσαν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν αὐτοῦ, ἐγεύετο αὐτῶν μόνον κατὰ πᾶν Σάββατον καὶ Κυ-

ριακήν, τὰς δὲ λοιπὰς ἡμέρας ἔτρωγε χόρτα καὶ ζυμαρικὰ νερόβραστα. Περὶ δὲ τῶν νηστειῶν, τῶν ἀγρυπνιῶν, τῶν ἀδιαλείπτων προσευχῶν καὶ γονυκλισιῶν τοῦ Ἁγίου τούτου Πατρὸς ἐβεβαιώθημεν θετικώτατα, πληροφορηθέντες καὶ παρ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἰδίως παρὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου, καὶ οὐδεὶς δύναται ἵν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι διὰ τῶν ὑπερβολικῶν τούτων ἀγώνων καὶ ἀσκήσεων καθίστατο θεοειδὴς καὶ ὑπὸ θείου ἔρωτος ἀνεφλέγετο· ἀπόδειξις δὲ τὰ δι' αὐτοῦ τὴν σήμερον τελούμενα ἐξαίσια ἔργα τῆς θείας χάριτος. Τὰ ἀφανῆ λοιπὸν ἐκεῖνα καὶ τοῖς πολλοῖς ἄδηλα ἐκ τῶν φανερῶν τούτων καὶ πασιγγνώστων συμπεραίνονται καὶ βεβαιοῦνται. διότι κατὰ τὸν μέγαν πατέραν Ἰσαὰκ «Ἀδύνατον τοὺς ἐν τῇ »διαγωγῇ ταύτῃ διὰ παντὸς πολιτευομένους ἄνευ χαρισμά»των μεγάλων παρὰ Θεοῦ ἀφεθῆναι, διὰ τὴν νῆψιν αὐτῶν καὶ »ἐγρήγορσιν τῆς καρδίας καὶ διὰ τὴν ἀμέριμνον διαγωγὴν »τῶν λογισμῶν αὐτῶν. Πρὸς Θεὸν ψυχὴν ἡ ἐν τῇ διαγωγῇ »ταύτης τῆς ἀγρυπνίας κοπιῶσα καὶ διεπρέπουσα ὀφθαλ»μοὺς χερουβικοὺς ἕξει τοῦ διὰ παντὸς ἀτενίζειν καὶ κατο»πτεύειν τὴν ἐπουράνιον θεωρίαν». Ὅθεν κατὰ τὸν θεῖον τοῦτον διδάσκαλον ὁ ἱερὸς Μακάριος ἐκ τῶν θείων χαρισμάτων ἀνεδείχθη οὐρανόφρων, καὶ ἐκ τῶν θεοτερπῶν ἀγρυπνιῶν αὐτοῦ ἀγγελομίμητος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ προσευχὴ κατὰ τοὺς θείους Πατέρας ὑπάρχει συνομιλία μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὅσοι ἠκούσαμεν τὸν ἱερὸν Μακάριον ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκοντα Ψαλμοὺς καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἅπαντες συνομολογοῦμεν, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνη ἦτο τῷ ὄντι συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἀτάραχος, ἥσυχος καὶ γαλήνιος ἔφθανεν ἀναμφιβόλως εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ. Ἐὰν δὲ συνομολογῶμεν τοῦτο περὶ τῆς κοινῆς καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως καὶ προσευχῆς αὐτοῦ, πολὺ περισσότερον πρέπει ἵνα ἐννοηθῇ περὶ τῆς κατ' ἰδίαν, τῆς μυστικωτέρας, ἀμιγοῦς καὶ κεχωρισμένης ἀπὸ πάσης ὑλικῆς περιπετείας καὶ ἀνθρωπίνης συναναστροφῆς. Βεβαίως τότε ὁλοσχερῶς τῷ Θεῷ τὸν νοῦν προσέχων ἀνεβίβαζεν εἰς τὰς θείας αὐτοῦ ἀκοὰς οὐ μόνον ὅσα ἐξήρχοντο τῶν χειλέων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅσα εὐσεβῶς καὶ καλῶς διενοεῖτο· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ θεάρεστος

προσευχή, ώς γινομένη κατὰ μίμησιν τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων. Καλὰ μὲν εἰσὶ ταῦτα πάντα καὶ ἐπαίνων ἄξια, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἰδίας σωτηρίας φροντίδος ἑκάστου, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀποδείξεως τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ἧς ἄνευ ὅλα, τἄλλα, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον ὑπάρχουσιν ἀνωφελῆ καὶ μάταια, καὶ ἣν ὁ Κύριος ἐντέλλεται ἐν Εὐαγγελίοις λέγων. «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Ταύτην δὲ τὴν δεσποτικὴν ἐντολὴν ὑπομιμνήσκει τὸν ἱερὸν Μακάριον καὶ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Σωφρόνιος ἐν τῇ κατὰ τὸ 1775 ἰδιογράφῳ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον Πατέρα περιεχούσῃ αὐτολεξεὶ τάδε. «Ἀδελφέ, μὴ νο»μίσῃς, ὅτι ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας σου γέγονας »ἐλεύθερος πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἐπιμελείας· τοιαύτην γὰρ ἐλευθερίαν ὁ Θεὸς οὐ βούλεται, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς θέλει »ὑπηρέτας εἶναι καὶ γεωργοὺς τοῦ μιστικοῦ αὐτοῦ ἀμπελῶ»νος ἄχρι τελευταίας ἀναπνοῆς ἡμῶν. Μὴ διαλίπῃς οὖν δι»δάσκων λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὰς τοῦ Κυρίου σωτηριώδεις ἐν»τολάς, μεμνημένος τε καὶ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος ἐν ταῖς »πρὸς τὸν ἐλεήμονα Κύριον ἐντεύξεσι καὶ προσευχαῖς σου». Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς πατριαρχικῆς προτροπῆς ὁ θεόφρων Μακάριος ἐξετέλει τὰ πρὸς τὸν πλησίον χρέη, καὶ συνεχῶς ἐπανελάμβανε τὸ τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐνθνῶν, Θεοῦ ἐσμὲν συνεργοί» ἐννοῶν ὅτι ἅπαντες ὀφείλομεν ἵνα συντρέχωμεν καὶ συμβοηθῶμεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, καθ' ὅσον δυνάμεθα, εἰς τ' ἀφορῶντα τὴν ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν. Ὅθεν καὶ ἐσπούδαζεν ἵνα ὠφελῇ πάντας τοὺς Χριστιανούς, καθιστὰς αὐτοὺς ἀξίους τῆς οὐρανίου βασιλείας διὰ ψυχωφελῶν βιβλίων καὶ πατρικῶν συμβουλῶν καὶ παραινέσεων· ἀποδείξεις δὲ τούτου ὑπάρχουσι Θεόδωρος ὁ βυζάντιος, Δημήτριος ὁ πελοποννήσιος καὶ ἄλλοι, οἵτινες διεθερμάνθησαν πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἄθλησιν, ἀναγινώσκοντες εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τοὺς ὁμοιοπαθεῖς αὐτῶν ἀθλητάς. Ἠκούσαμεν δὲ καί τινα λαϊκὸν ἐξ Αἴνου λέγοντα, ὅτι δὶς ἀνέγνω προσεκτικῶς καὶ τρίτον ἐσκόπευεν ἵνα μελετήσῃ τὴν Φιλοκαλίαν τοῦ ἁγίου Πατρός, ὅστις τοσοῦτον ἐπεθύμει καὶ ἐδίψη τὴν τῶν Χριστιανῶν σωτηρίαν, ὥστε ἀναγνοὺς καὶ τὸ βιβλιάριον,

ὅπερ ὀνομάζεται Χριστιανικὴ Ἀπολογία, καὶ ἔνθους γενόμενος, οὕτως εἰπεῖν ἐκ τῆς τούτου ἀναγνώσεως, συνήθροισε πεντακόσια γρόσια, καὶ δι' αὐτῶν ἐξετέλεσε δευτέραν ἐκτύπωσιν τοῦ ψυχωφελοῦς τούτου βιβλίου. Προσθετέον δὲ ὅτι ὁ ἱερὸς Μακάριος συνεχῶς ἐδίδασκε τὸν θεῖον λόγον τούς τε ἐνορίτας τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἔνθα ἐμόναζε, καὶ τοὺς εἰς αὐτὴν συναθροιζομένους ἀλλαχόθεν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ εἰς ἄλλας ἐκ τῶν πέριξ ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς τεσσαρακοστὰς ἀπερχόμενος ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ πράως, ἡσύχως καὶ ἀταράχως, καθὼς οἱ Ἀπόστολοι, ὧν ἦτο μαθητὴς καὶ μιμητὴς ἀκριβέστατος. Οἱ δε λόγοι αὐτοῦ ἀναμφιβόλως ἐκαρποφόρουν· διότι πρῶτον μὲν οἱ ἀκροαταὶ αὐτοῦ ἔβλεπον ἕνα Ἀρχιερέα Κορίνθου διδάσκοντα αὐτοὺς ἐν ταπεινότητι καὶ πενιχροτάτῃ ἐνδυμασίᾳ, καὶ δεύτερον, ἀντὶ μισθοῦ τινος διὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ, ἐλάμβανον οἱ ἐνδεεῖς παρὰ τοῦ ἰδίου χρηματικὴν βοήθειαν, ὁ μὲν πρὸς ἀπότισιν χρεῶν, ὁ δὲ πρὸς ὑπανδρείαν θυγατρός, καὶ ἄλλος δι' ἄλλην χρείαν καὶ ἀνάγκην. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἑξῆς χρησιμεύει εἰς ἀπόδειξιν τῆς καρποφορίας τῶν λόγων καὶ διδαχῶν τοῦ Ἁγίου· γυνή τις ἐκ τῶν περιχώρων εὗρέ ποτε τριῶν λιτρῶν μέταξαν, καὶ περιήρχετο ζητοῦσα τὸν ἀπολέσαντα αὐτὴν ἰδιοκτήτην, ὅπως ἀποδῷ αὐτῷ τὸ εὕρημα· πρὸς δὲ τοὺς ἀπορήσαντας διὰ τοῦτο εἶπε πῶς δύναμαι ἵνα κατακρατήσω τὴν μέταξαν ταύτην, ἐν ᾧ οὐδόλως συγχωρεῖ εἰς ἡμᾶς τοῦτο ὁ εὐλογημένος ἐκεῖνος; ἐρωτηθεῖσα δέ, τίς ἐστιν οὗτος ; ἀπεκρίνατο, ὁ Δεσπότης τῆς Κορίνθου, ἐκεῖνος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι, ὅταν εὑρίσκωμεν ξένον πρᾶγμα, ὀφείλομεν ἵνα ἀποδιδῶμεν αὐτό, διότι ἀλλέως ἁμαρτάνομεν, καὶ προσέτι ἵνα μηδὲ εὑρετήκια ἀπαιτῶμεν.

Ἐν τούτοις ἡ ἄκρα φιλανθρωπία καὶ ἡ μεγάλη πρὸς τοὺς δεσμένους συμπάθεια τοῦ ἁγίου ἤρξαντο προξενοῦσαι οὐ μικρὰν εἰς τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ ἐνόχλησιν, καὶ μάλιστα διότι οὐ μόνον ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων τόπων κατέφευγον πρὸς αὐτὸν δυστυχεῖς καὶ ἄποροι παρὰ φίλων συνιστάμενοι· ἐπειδὴ δέ τινες τούτων ἔχρῃζον σημαντικῆς βοηθείας, ὁ ἅγιος Πατὴρ ἠναγκάζετο ἵνα καταφεύγῃ πρὸς ἄλλους εὐπόρους, καὶ

παρ' αὐτῶν ἐξαιτούμενος ἐλεημοσύνην βοηθῆ τοὺς ἀπόρους· ὥστε μὴ θέλων ἵνα γίνηται λίαν ἐνοχλητικός, μήτε δυνάμενος ἵνα ἀποπέμπῃ κεναῖς χερσὶ τοὺς πρὸς αὐτὸν καταφεύγοντας, ἠναγκάσθη τελευταῖον ἵνα μεταβῇ εἰς Πάτμον· ἀλλὰ μὴ εὑρὼν τοὺς ἐκεῖ καθὼς ἤλπιζεν, ἐπανῆλθεν εἰς Χίον. Ἐπανέλθωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν συνέχειαν τῆς διηγήσεως.

Ἐξεταζόμενον τὸ τοῦ ἁγίου Πατρὸς βιβλίον τὸ διαλαμβάνον «περὶ τῆς συνεχοῦς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων», οὐδὲν ἄλλο ἐνδείκνυται περιέχον εἰμὴ ῥητὰ εὐαγγελικὰ καὶ ἀποστολικά, κανόνας ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς καὶ ῥητὰ τῶν θείων Πατέρων, ἐξηγημένα ὅλα εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν, καὶ ἐκ συμφώνου διδάσκοντα καὶ διαβεβαιοῦντα ὅτι, ἁγία καὶ σωτηριώδης πάλη ἐστὶν ἡ συχνὴ μετάληψις τῶν θείων μυστηρίων· ὥστε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον ὑπάρχει νόμιμον καὶ κανονικόν. Ἀλλ' ἴσχυσε καὶ κατὰ τούτου ἡ κακία, καί τοι προσκαίρως· διότι κακόφρων τις μοναχὸς Ἁγιορείτης ἀναγνοὺς αὐτὸ ἐξαπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, γράψας κατ' αὐτοῦ ὅσα κακὰ ἠδυνήθη· ὁ δὲ ἀπὸ Σμύρνης εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τότε ἀναβὰς Προκόπιος ὁ πελοποννήσιος παροξυνθεὶς κατέκρινε συνοδικῶς τὸ βιβλίον ὡς παράνομον καὶ σκανδαλοποιόν, ἐπιβαλὼν βαρύτατα ἐπιτίμια κατὰ τῶν τολμησάντων αὐτὸ ἀναγινώσκειν. Ἀκολούθως οἱ Ἁγιορεῖται ἠγωνίσθησαν μὲν ὅλαις δυνάμεσιν ὅπως ἀνακληθῇ ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἀπόφασις, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν τυχεῖν τοῦ ποθουμένου. Πατριαρχεύσας ὅμως ἔπειτα ὁ ἐκ Σμύρνης Νεόφυτος, μεθ' οὗ ὁ ἅγιος Πατὴρ εἶχε στενὴν φιλίαν, ἠθώωσε τὸ βιβλίον καὶ ἠκύρωσε συνοδικῶς τὰ κατὰ τῶν ἀναγινωσκόντων αὐτὸ παρὰ τοῦ προκατόχου ἐπιβληθέντα ἐπιτίμια, πέμψας αὐτῷ καὶ τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν. «Ἱερώτατε »Μητροπολῖτα πρώην Κορίνθου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ »ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κὺρ Μα»κάριε, χάρις εἴη σου τῇ Ἀρχιερωσύνῃ καὶ εἰρήνη παρὰ »Θεοῦ! Περὶ τοῦ πονήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης σου δη»λονότι τοῦ βιβλίου «περὶ τῆς συνεχοῦς ἱερᾶς »Μεταλήψεως», ὅπερ ἐξέδωκας εἰς τύπον δηλοποιοῦ-

»μέν σοι, ὅτι ἐθεωρήθη συνοδικῶς, ἐξητάσθη ἐσκεμμένως, »ἐνεκρίθη καὶ ἀπεδείχθη ἐκκλησιαστικῶς νόμιμον καὶ μηδὲν »ἔχον τὸ κωλῦον τὸν διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἀληθοῦς ἐξομο»λογήσεως ἀξιούμενον μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων καὶ »φρικτῶν μυστηρίων. Συνοδικῶς οὖν ἀποδειχθὲν ψυχωφε»λὲς καὶ σωτήριον τὸ εἰρημένον βιβλίον σου δύνανται ἀκω»λύτως οἱ βουλόμενοι ἀγοράσαι αὐτὸ καὶ ἀναγινώσκειν, »ὁδηγούμενοι παρὰ τῶν πνευματικῶν, ὅταν ἔχωσί τινα ἀ»πορίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἀνεφάνη τις ὑπόνοια ὅτι ἐξεδόθη ἐκκλη»σιαστικὸς ἀφορισμὸς πρὸς κατάργησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λό»γος πονήματός σου, καὶ οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ εὐλαβού»μενοι οὐκ ἀναγινώσκουσιν αὐτό, πρὸς διάλυσιν τῶν ἐκ»κλησιαστικῶν ἐκείνων δεσμῶν καὶ ἐπιτιμίων, γράφομεν ἐν »τῇ παρούσῃ ἡμῶν (ἐπιστολῇ,) καὶ διὰ τοῦ παναγίου καὶ »τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἀποφαινόμεθα, ἵνα ὅσοι τῶν Χρι»στιανῶν ἀνέγνωσαν, ἀναγινώσκουσι καὶ ἀναγνώσονται »τὸ ἀνακριθὲν ἐκεῖνο πόνημά σου, τουτέστι τὸ «περὶ τῆς »συνεχοῦς ἱερᾶς Μεταλήψεως,» ὑπάρχωσι »συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ Κυρίου Παντοκρά»τορος, λελυμένοι τε τῶν ἐπενεχθέντων ὅπως ποτὲ ἐκκλη»σιαστικῶν ἐπιτιμίων καὶ ἀμέτοχοι τῶν ἀρῶν, ἔχοντες καὶ »τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων »καὶ τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. »Οὕτω λοιπὸν γινώσκων ἀπόθου πᾶσαν ὑπόνοιαν καὶ ὑπο»ψίαν περὶ τοῦ πονήματός σου, δι' ὃ καὶ μισθὸν λήψῃ παρὰ »Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις εἴη μετὰ τῆς ἱερότητός σου.

Ὁμολογητέον λοιπὸν ὅτι, καί τοι ὁ ἱερὸς Μακάριος ἐξέδωκε πολλὰ καὶ ἄλλα βιβλία ψυχωφελῆ, τὸ περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων.» ὡς φιλοπονηθὲν ἐπιμελῶς παρ' αὐτοῦ καὶ προσεκτικῶς ἐπεξεργασθὲν δύναται ἵνα ὀνομάζηται δικαίως πηγὴ καὶ φρέαρ ζωῆς αἰωνίου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πονημάτων τοῦ Ἁγίου ἡμῶν Πατρός· ἤδη δὲ διηγησώμεθα καί τινας τῶν ἐναρέ των αὐτοῦ πράξεων. Εἰς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀγῶνα τουτέστι τὸ μαρτύριον ἀγωνοθέτης μὲν καὶ στεφανίτης κάθηται αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀγωνιστὴς δὲ ἐστὶν ὁ ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτοῦ

μαρτυρῶν καὶ βασανιζόμενος, καὶ ἀνταγωνιστὴς ὁ διάβολος μετὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, τῶν ἐχθρῶν καὶ διωκτῶν τῆς θείας καὶ ἁγίας χριστιανικῆς Πίστεως. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι ἄνευ γενναιοψυχίας οἱ ἀθλοῦντες οὐκ εἰσέρχονται τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον, ἀλλα, καθὼς λέγει ὁ Κύριος, «τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής»· καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος βεαιοῖ ὅτι, καὶ ἡ διὰ τῶν λόγων προτροπὴ καὶ παρακίνησις οὐκ ὀλίγην ἀνδρίαν δύναται ἵνα ἐμβάλῃ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ παρουσιαζομένου, εἰς τὸ μαρτύριον τοῦτο δ᾽ ἕκαστος θρησκευτικῶς ὀφείλει ἵνα πράττῃ, καὶ τοῦτο ἔπραττε καὶ ὁ ἱερὸς Μακάριος, ὅστις ἀκριβῶς τηρῶν τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολὴν τὴν λέγουσαν, «τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω», προθύμως ὑπεδέχετο πάντας, οὐ μόνον διὰ λόγων ἐνθαρρύνων αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κρατῶν παρ᾽ ἑαυτῷ τοὺς ἔχοντας χρείαν, καὶ διὰ νηστειῶν καὶ προσευχῶν τούτους γυμνάζων καὶ ἐνισχύων. Ὅτι δὲ οὕτως ἀνῆπτεν εἰς τὰς ψυχὰς τοιούτων τὸ πῦρ τῆς θείας ἀγάπης, ἀπέδειξε μάλιστα ὁ Πολύδωρος ἐκεῖνος ὁ κύπριος, ὅστις ὡμολόγησε καὶ διεκήρυξε τὴν εἰς ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ κρεῖττον γενομένην ἀλλοίωσιν, διότι ἑσπέραν τινὰ ἐστάθη ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου κράζων μεγαλοφώνως. «ὁ Θεὸς συγχωρῆσαι σας διὰ τὸ καλὸν ὁποῦ μὲ κάμνετε»! Ἄλλοτε δὲ ζητῶν αὐτὸν ὁ γέρων Ἰάκωβος εἰς τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, εὗρεν αὐτὸν εἰς παράμερόν τινα τόπον θρηνοῦντα καὶ ὀδυρόμενον, καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο τῷ Ἁγίῳ Πατρί, ὅστις εἶπεν· «ἄφες αὐτὸν θρηνεῖν· διότι αὐτὸς μόνος ὁ θρῆνος ὑπάρχει θεάρεστος καὶ σωτηρίας πρόξενος. Τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐνεποίησεν ἡ ἀρίστη αὕτη προπαρασκευὴ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου, ὅστις ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄκρου, τῆς πρὸς τὸν θάνατον δειλίας, μετέβη εἰς τὸ ἕτερον τῆς γενναιοψυχίας, διότι ὡς διψῶσα ἔλαφος ἔδραμε ζητῶν τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Ἐπίσης αὕτη ἐνήργησε καὶ εἰς τὴν παχυλὴν καὶ ἀπαίδευτον ψυχὴν τοῦ πελοποννησίου Δημητρίου, ὅστις ἀπαγόμενος εἰς τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ καρατομίαν ἐξεβόησε τὴν σεραφικὴν ταύτην καὶ ἀοίδιμον φωνὴν πρὸς Οὐρανὸν ἀτενίσας· «Εὐχαριστῶ σοι, Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι μὲ ἠξίωσας τὸν ἀνάξιον τῆς ἁγίας καὶ μακαρίας ταύτης ὥρας τοῦ μαρτυρίου». Δικαίως δὲ πρέπει ἵνα καὶ τὸν ἀλείπτην τῶν καλλινίκων τούτων μαρτύρων ἱερὸν Μακάριον θεωρῶμεν ἐναρίθμιον αὐτῶν καὶ τῇ προαιρέσει μάρτυρα· διότι ὁ μὲν μέγας Βασίλειος τὸν μακαρίσαντα μόνον εἰλικρινῶς τὸν μάρτυρα κρίνει ἰσοστάσιον αὐτῷ κατὰ τὴν προαίρεσιν, ὁ δὲ θεῖος ἡμῶν Πατήρ, ὅστις πλείστας ἡμέρας καὶ νύκτας κατεγίνετο εἰς τὸ ἐνθαρρύνειν τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον, καὶ οὕτως ἀνῆπτεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὴν φλόγα τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπης καὶ τοῦ πόθου τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀθλήσεως, εὐλογώτερον καὶ δικαιότερον αὐτοῖς ἐξισοῦται. Καθὼς δὲ τοῖς μάρτυσιν ἀπόκειται κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, διότι τὸν δρόμον τετελέκασι καὶ τὴν πίστιν τετηρήκασιν, οὕτως ἀπόκειτα καὶ εἰς τὸν ἱερὸν Μακάριον ὡς συνεργόν, συναγωνιστὴν καὶ ἀντιλήπτορα τούτων καὶ γνώμῃ καὶ προθυμίᾳ καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ γενόμενον.

Ἀλλ᾽ ἐπέστη τελευταῖον ὁ καιρός, καθ᾽ ὃν καὶ ὁ θεῖος οὗτος Πατὴρ ὤφειλεν ἵν᾽ ἀποτίσῃ τὸ πᾶσι κοινὸν καὶ ἀναπόφευκτον χρέος τῆς φύσεως. Μόλις ἐτελείωσε τὴν συλλογὴν βιογραφιῶν ὁσίων καὶ μαρτύρων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων, ἣν ἐπονομάσας Λειμωνάριον διενοεῖτο ἵνα δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου, καὶ προσεβλήθη αἴφνης ἐξ ἀποπληξίας καθ᾽ ὅλον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ σώματος, ὅπερ κατέστη ἡμίξηρον, καὶ ἡ καλὴ καὶ ἀγαθοεργὸς αὐτοῦ χεὶρ ἀργὴ τοῦ λοιποῦ διέμεινεν. Οὕτω λοιπὸν ἔκτοτε πάσχων καὶ τὸν στέφανον ἑαυτῷ πλέκων διὰ τῆς ὑπομονῆς εὐχαρίστει τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ, θρηνῶν ἀδιακόπως καὶ λέγων ὅτι τιμωρεῖται οὕτω καὶ παιδεύεται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ὅμως οὐδόλως μετανοεῖ. Ἀπελθόντες δέ ποτε καὶ ἡμεῖς εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἴδομεν ὅτι ἔκλαιεν ἀδιαλείπτως καὶ ὠδύρετο, διότι καί περ τιμωρούμενος θεόθεν οὐ μετενόει· ὅθεν καὶ εἴπομεν αὐτῷ, «Σεβάσμιε Πάτερ, δικαίως οὐ μετανοεῖς, ἐπειδὴ ἡ συνείδησίς σου οὐδαμῶς σὲ ἐλέγχει ὡς παραβάτην τῶν θείων ἐντολῶν, ἃς ἀκριβῶς διετήρησας ἐπὶ τῆς ζωῆς σου, ἥτις τοιουτοτρόπως ὑπῆρξεν ὅλη μετάνοια». Ἐν τούτοις τὰ δάκρυα ἔρρεον ποτα-

μηδὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐπὶ 8 μῆνας οὕτω καταθλιβομένου, ἤγουν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 16 τοῦ Ἀπριλίου καὶ τελευταίας τῆς ἐπιγείου ζωῆς αὐτοῦ ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὸ χρονικόν τοῦτο διάστημα οἱ Χριστιανοὶ ἑκατέρων τῶν φύλων, πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, συνέτρεχον πρὸς αὐτὸν, ὅπως λάβωσι τὰς ἱερὰς καὶ θεοπειθεῖς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ εὐλογίας. Συνεχῶς δ' ἐξομολογούμενος καὶ κοινωνῶν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, εἶχε πρὸς συνέντευξιν καὶ παρηγορίαν παρ' ἑαυτῷ τὸν ὁμόψυχον καὶ ὁμόφρονα ὁσιώτατον Νεῖλον τὸν Καλόγνωμον, μεθ' οὗ συνδιελέγετο καὶ συνεφιλοσόφει τὰ μυστικὰ καὶ πνευματικά, διότι ἔσωζεν ἀβλαβεῖς τὰς φρένας μέχρις ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς, ἐν ᾗ παραδοὺς τὸ πνεῦμα τῷ θείῳ αὐτοῦ Δημιουργῷ τῇ 16 Ἀπριλίου τοῦ 1805, συγκατηριθμήθη μετὰ τῶν Ἱεραρχῶν ὁ Ἱεράρχης, μετὰ τῶν μαρτύρων ὁ ἔνθερμος αὐτῶν ἀλείπτης, μετὰ τῶν ὁσίων καὶ ἁγίων ὁ ὅσιος καὶ ἅγιος Μακάριος. Ἐτάφη δ' ἔξωθεν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐν τῷ περιβόλῳ κατὰ τὴν νότιον πλευράν, καὶ οὕτως ἐπληρώθη ὅ,τι προεῖπεν ὁ ἴδιος καὶ ἐπεθύμησε· διότι ἀσθενήσαντος πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ γηραιοῦ Ἰακώβου καὶ τὰ λοίσθια πνέοντος, οἱ παρόντες ἀδελφοὶ ἠρώτησαν τὸν ἅγιον Πατέρα, ποῦ διατάσσει ἵν' ἀνοίξωσι τὸν τάφον ἐκείνου, αὐτὸς δὲ ἀκούσας τοῦτο καὶ βαθέως συγκινηθεὶς εἶπεν· «Ἐπιθυμῶ ἵνα πρῶτον ἀνοιχθῇ ὁ ἐμὸς τάφος, καὶ ἀκολούθως ὁ τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος». καὶ οὕτως ἐγένετο· διότι μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου ἀποθανὼν ὁ εἰρημένος ὑποτακτικὸς αὐτοῦ γέρον Ἰάκωβος ἐτάφη ἐν τῷ αὐτῷ μνήματι.

Ὅτι δὲ ὁ ἱερὸς Μακάριος εὐηρέστησε τῷ Θεῷ, καὶ ἐν Ἁγίοις γέγονεν ὁ κλῆρος αὐτοῦ, ἡ τοῦ Πνεύματος πανσθενὴς καὶ παντουργὸς χάρις ἀπέδειξε τοῦτο ἐναργῶς διὰ θαυμάτων ἐξαισίων. Μηδεὶς δὲ ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν γεγραμμένων οὐχὶ μακρὰν καὶ εἰς ξένον τόπον, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῆς Χίου, παρόντων καὶ ζώντων ἐκείνων, οἵτινες βαρέως καὶ ἀνιάτως πάσχοντες ἐθεραπεύθησαν, μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως πρὸς τὸν Ἅγιον καταφυγόντες, καὶ παῤῥησίᾳ τὴν θεραπείαν καὶ ἴασιν αὐτῶν ὁμολογοῦσι καὶ κηρύτ-

τουσι. Συλλέξαντες δ' ἐκ τῶν πολλῶν τὰ σημαντικώτερα ἀρχόμεθα διηγούμενοι τὸ ἐφεξῆς.

πρῶτον θαῦμα.

Πλησίον τοῦ περιωνύμου ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν, ὅστις κοινῶς ἐπονομάζεται Καμπάνα, κεῖται καὶ ἕτερος τῆς Θεοτόκου ἥτις καλεῖται Μαρμαριώτισσα· Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐνορίᾳ κατοικεῖ γυνή τις καλουμένη Ἀγγεροῦ, ἧς ὁ ἀνήρ, Φραγκούλης τοὔνομα, δυτικὸς ὢν πρότερον μετεστράφη, ἐγκολπωθεὶς τὸ ἡμέτερον Ἀνατολικὸν δόγμα διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος. Τούτων δὲ ἡ τετραετὴς θυγάτηρ, Ἀργυρὴ ὀνομαζομένη προσβληθεῖσα ὑπὸ τῆς δεινῆς καὶ ἐπικινδύνου νόσου τῶν εὐφλογιῶν κατέστη οἰκτρὰ καὶ ἐλεεινή, τιμωρουμένη ἐπὶ τέσσαρα ἔτη κατὰ συνέχειαν ὑπὸ δεκατεσσάρων πληγῶν, ἃς ἐπέφερεν ἡ νόσος εἰς τὸν δεξιὸν αὐτῆς βραχίονα ἃς ἡμεῖς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ἰδόντες αὐτὰς ἐφρίξαμεν. Ἐπὶ τετραετίαν δέ βασανιζομένη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου τῶν ἐν Χίῳ χειρούργων Δομινίκου, ὅστις καὶ πολλὰ ὀστάρια (κόκκαλα) ἐξέβαλεν ἐκ τῶν πληγῶν, καὶ τρομεροὺς πόνους ὑποφέρουσα, οὐδόλως ὠφελεῖτο, ἀλλὰ μᾶλλον ὥδευε πρὸς τὸν θάνατον· διότι ἡ χεὶρ αὐτῆς κατέστη ἀκίνητος ὡς νεκρά, ἀπὸ τοῦ τραχήλου διὰ μανδηλίου ἐξηρτημένη καὶ πρὸς τὴν παλάμην ἐστραμμένα ἔχουσα τὰ δάκτυλα. Διαδοθείσης δὲ τῆς φήμης ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ ἱερὸς Μακάριος, ἡ μήτηρ τῆς πασχούσης, ἥτις διέτρεφε μεγίστην εὐλάβειαν καὶ σέβας πρὸς τὸν ἅγιον Πατέρα, ἅμα ἀκούσασα τοῦτο, ἔσπευσεν ἵνα προφθάσῃ εἰς τὴν κηδείαν αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν τὸ μὲν θυγάτριον αὐτῆς ἔδωκεν εἰς φίλον ἐπὶ ὄνου ἐκεῖσε ἀπερχόμενον, αὐτὴ δὲ μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς ἔτρεχε κατόπιν πεζή. Προλαβὼν δὲ αὐτὰς ὁ ῥηθεὶς καὶ προφθάσας μετὰ τῆς κόρης εἰς τὸ τοῦ ἱεροῦ Μακαρίου οἴκημα, διηγήθη τὸ δεινὸν αὐτῆς πάθος τῷ ἐκεῖσε παρόντι ὑπηρέτῃ, ὅστις εὐσπλαγχνισθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὸ κελλεῖον, ὅθεν ἔλαβε τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου Πατρὸς, δι' οὗ ἐσταύρωσεν ἐν πίστει καὶ πεποιθήσει τὴν χεῖρα τοῦ κορασίου. Μετ' ὀλίγον δ' ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ ἡ μήτηρ μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς Ῥοξανδρίτσας, καὶ προσκυνήσασα καὶ προσευχηθεῖσα

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ἐπανῆλθεν οἴκαδε· ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! αἴφνης βλέπει τὸ θυγάτριόν της κινοῦν καθ' ὅλα τὰ μέρη ἄνευ οὐδενὸς κόπου ἢ δυσκολίας τὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀκίνητον αὐτοῦ χεῖρα, καὶ κράζει μεγαλοφώνως, «Μέγας ὁ Κ ύ ρ ι ο ς ἡ- μ ῶ ν κ α ὶ μ ε γ ά λ η ἡ ἰ σ χ ὺ ς α ὐ τ ο ῦ»! Λησμονήσασα ὅμως νὰ λύσῃ καὶ παρατηρήσῃ τὴν τέως ἐκ πληγῶν κεκαλυμμενην αὐτοῦ χεῖρα ἔπεμψεν αὐτὸ κατὰ τὸ σύνηθες πρὸς τὸν εἰρημένον χειροῦργον Δομίνικον, ὅστις λύσας τὰ ἐπιδέσματα καὶ ἰδὼν τὰς πληγὰς ἰατρευμένας ἐξεπλάγη καὶ εἶπεν «ἀκατανόητον! αὐταὶ ἐκλείσθησαν ὅλαι». Ἀκολούθως ἡ μήτηρ τοῦ κορασίου ἠρώτησε τὸν χειροῦργον Δομίνικον, τί ζητεῖ διὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδεμίαν πληρωμὴν ἐζήτησεν, οὐδὲ ὀβολὸν ἔλαβεν. Ὅτε δὲ μετά τινα καιρὸν ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν φιλοδώρημά τι, παρετήρησε πάλιν τὴν χεῖρα τοῦ κομίσαντος αὐτὸ κορασίου, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν, καθὼς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἅπαντες οἱ γενόμενοι αὐτόπται μάρτυρες τοῦ θαύματος τούτου.

Θαῦμα δ'.

Εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Καλλιμασιᾶς μοναχήτις Ματρῶνα καλουμένη ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν τῷ ἑαυτῆς κελλείῳ, ἣν ἐπεσκέπτετο καὶ περιεποιεῖτο προθύμως ὑπηρετοῦσα φιλάνθρωπός τις γυνὴ Μαρούκα τοῦ Γιάκουμου ὀνομαζομένη μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς Ἀγγεροῦς δεκατετραετοῦς τὴν ἡλικίαν οὔσης· διότι αἱ λοιπαὶ μοναχαὶ ἔκ τινος δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεως ἐφοβοῦντο ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κελλεῖον τῆς ἀσθενούσης. Τὴν ἑσπέραν λοιπὸν τοῦ Σαββάτου τοῦ Ἀσώτου, κατὰ τὸ 1809 τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἡ εἰρημένη νεᾶνις. ἐν ᾧ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κελλείου ἵνα ἐπισκέψηται τὴν πάσχουσαν, εἶδε φάντασμα φρικτὸν καὶ τρομερόν, καὶ τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥστε μόλις ἠδυνήθη ἵνα φύγῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς οἴκημα. Ἐπειδὴ δὲ ᾐσθάνετο δεινὸν καρδιόκτυπον ἤτοι μέγα καὶ ὀδυνηρὸν πάθος εἰς τὴν καρδίαν, προσεκλήθη ἥ τε Ἡγουμένη Ματρῶνα Ἀντωνάκενα καὶ ἄλλαι ἀδελφαί, αἵτινες διὰ προσευχῶν, ῥαντίσματος ἁγιασμοῦ καὶ ἁγίων

λειψάνων ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέσεως καθησύχασαν αὐτήν, ἀλλὰ περὶ τὸ μεσονύκτιον βλέπουσαι ὅτι ὡς ἔξω φρενῶν καὶ μανιώδης ἐφώναζεν, ἐξύβριζε καὶ ἐβλασφήμει, ἐμήνυσαν τὸν πνευματικὸν αὐτῆς τε καὶ πολλῶν ἄλλων ἀδελφῶν ὁσιώτατον Ἱερομόναχον Νικηφόρον ὑρισκόμενον ἐν τῇ χώρᾳ (πόλει) τῆς Χίου καὶ ὄντα ἐπιστήθιον φίλον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὸ Μοναστήριον μετ' ἁγίων λειψάνων, καὶ ψάλῃ ἁγιασμοὺς ὑπὲρ τῆς πασχούσης. Τοῦτο δὲ αὐτὴ ἀκούσασα εἶπε· «μὴ τὸν φέρετε, μὴ τὸν φέρετε, τί τὸν θέλετε ἐκεῖνον τὸν μάγον, τί τὸν προσκαλεῖτε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ; ἀλλὰ δέν τὸν εὑρίσκετε, δὲν τὸν εὑρίσκετε.» Ἐκ τῶν λόγων τούτων αἱ περὶ αὐτὴν μοναχαὶ ἐνόησαν ὅτι ἔπασχεν ὑπὸ ἀσθενείας οὐχὶ σωματικῆς ἀλλὰ δαιμονικῆς, διότι πνεῦμα ψιλὸν ἀνθρώπου οὐδόλως δύναται γινώσκειν τὰ πόρρω ὄντα καὶ γινόμενα καὶ ὄντως ἡ σταλεῖσα εἰς πρόσκλησιν τοῦ Ἱερομονάχου Νικηφόρου ἀδελφὴ οὐχ εὗρεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει οἴκημα αὐτοῦ, ἀπόντος εἰς τὸ χωρίον Νένητα, ὅπου καὶ ἐξ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀπερχομένη συνήντησεν αὐτῷ καθ' ὁδὸν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέφοντι. Ἅμα δὲ ἤκουσε παρ' αὐτῆς τὴν αἰτίαν, δι' ἣν προσεκαλεῖτο εἰς τὸ μοναστήριον, ὑπέστρεψεν ἐκεῖσε περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ κελλεῖον, ἔνθα ἔκειτο ἡ ἀσθενής, καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῷ τὰς πλείστας τῶν ἀδελφῶν μετὰ θερμῶν δακρύων τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῆς παρακαλούσας, ἐκινήθη εἰς οἶκτον διὰ τὴν ἀθλιεστάτην κατάστασιν τῆς χθὲς καὶ πρώην σεμνοτάτης καὶ πρᾳοτάτης νεάνιδος. Συμπεραίνων δ' ἐκ τῶν φαινομένων ὅτι τὸ πάθος αὐτῆς προήρχετο ἐξ ἀκαθάρτου καὶ πονηροῦ πνεύματος ἤρξατο ἐν κατανύξει ἀναγινώσκων τοὺς ἐξορκισμούς, Ἐνθυμηθεὶς δὲ ὅτι καλογραῖά τις εἶχεν ἕνα τῶν δακτύλων τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἐζήτησεν αὐτὸν κρυφίως καὶ πνευματικῷ τῷ τρόπῳ, καὶ δήσας εἰς τὸ ἄκρον τοῦ μανδηλίου αὐτοῦ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς πασχούσης, νεορῶς προσευχόμενος, καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου ἐπικαλούμενος καὶ λέγων καθ' ἑαυτόν. «Πάτερ σεβασμιώτατε καὶ φιλανθρωπότατε, εἰ εὗρες χά»ριν παρὰ Θεοῦ, δέομαί σου καὶ παρακαλῶ τὴν συμπαθητι»κήν σου διάθεσιν, δεῖξον σημεῖον μέγα τῆς ἁγιότητός σου,

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

»καὶ ἐξέλασον ἀπό τῆς πασχούσης ταύτης τὸ πονηρὸν καὶ »ἀκάθαρτον τοῦτο πνεῦμα». Τοὺς λόγους δὲ τούτους μετὰ θερμῆς πίστεως τοῦ ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ Νικηφόρου πολλάκις ἐπαναλαβόντος, ὤ τοῦ θαύματος! μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως τῶν παρισταμένων ἀδελφῶν ἀνηγέρθη καὶ ἀνεκάθισεν ἥσυχος καὶ ἀτάραχος ἡ νεᾶνις, ἥτις πρὸ ὀλίγου ἦτο παράφρων καὶ μαινομένη, καὶ ἐβόησε λέγουσα· φεῦ! πόσον μοῦ πονεῖ ἡ καρδία! πόσον ἀνυπόφορος δυσωδία ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στόματός μου! Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνέκραξε: «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ!» Καὶ ὄντως ἅμα τῇ ἐπικλήσει τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τὸ πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς νεάνιδος, ἥτις ἀπαλλαχθεῖσα καὶ ἐντελῶς ἀναλαβοῦσα τὰς φρένας αὐτῆς ἔχει κατὰ πάντα καλῶς, δοξάζουσα καὶ εὐλογοῦσα τὸν Θεὸν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἅγιον Μακάριον. Τοῦτο δὲ τὸ δεύτερον θαῦμα γεγράφαμεν ἐν συνειδήσει ὡς ἠκούσαμεν αὐτὸ παρά τε τοῦ αὐτόπτου μάρτυρος γενομένου ὁσιωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς Κυρίου Νικηφόρου καὶ παρὰ τῆς εἰρημένης τιμίας καὶ ἀξιοπίστου θείας τῆς ἰαθείσης νεάνιδος (*). Ἀλλ᾽ ἀκούσατε, ὦ εὐσεβέστατοι καὶ εὐλαβέστατοι Χριστιανοί, καὶ τὸ ἑπόμενον

Θαῦμα γ΄.

Εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ἐπάνω Ἁγίας Κυριακῆς κατοικῶν τις ῥάπτης ὀνομαζόμενος Νικόλαος τοῦ Παρασκευᾶ, καὶ ἔχων γυναῖκα Μπατολιὰν (Ὑπατίαν) καλουμένην, ἀπῆλθε πρό τινος καιροῦ εἰς τὴν ξενιτείαν, ἔνθα ἀσθενήσας ἐπανῆλθεν εἰς Χίον. Ἔκειτο δὲ κλινήρης ἑπτὰ μῆνας περίπου πάσχων καὶ ὑπὸ τῆς ἀσθενείας καὶ ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐνδείας. Καί τοι ὅμως πτωχὸς προσεκαλέσατο ἕνα τῶν ἐμπειροτέρων ἰατρῶν τῆς πόλεως, τὸν Κύριον Μαρῖνον Κλάδον, ὅστις προθύμως μὲν

(*) Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δεκατετραετὴς τότε οὖσα καὶ ἰαθεῖσα νεᾶνις Ἀγγεροῦ, χειροτονηθεῖσα ἔπειτα μοναχὴ καὶ μετονομασθεῖσα Ἀθανασία, ζῇ μέχρι τῆς σήμερον, ὁμολογοῦσα παῤῥησίᾳ καὶ κηρύττουσα τὸ ἐπ᾽ αὐτῆς γεγονὸς θαῦμα τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Σημ. Α.Κ. 1863

ἐπεσκέψατο αὐτόν, ἀλλ᾽ οὐδὲν ὠφέλησεν ὑπὸ τῆς ἀνιάτου νόσου τῆς ὑδρωπικίας δεινῶς πάσχοντα, καὶ τελευταῖον ἐγκατέλιπεν αὐτὸν πρισθέντα ἤδη καὶ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου εὑρισκόμενον. Οὕτω λοιπὸν ἡ ταλαίπωρος αὐτοῦ γυνὴ ἀπελπισθεῖσα προστρέχει εἰς τὸν ἄμισθον καὶ ἀλάνθαστον ἰατρόν, τὸν Ἅγιον Μακάριον, καὶ προσκαλεῖ τὸν προειρημένον πνευματικὸν Νικηφόρον ἔχοντα ἱερὸν τοῦ Ἁγίου λείψανον, δι᾽ οὗ πολλὰ καὶ μεγάλα εἰς πολλοὺς ἐτέλεσε θαύματα. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀνίατα νοσοῦντα καὶ παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀπηλπισμένον Νικόλαον, τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου, καὶ παραμονὴν τῶν Ἁγίων Τεσαράκοντα Μαρτύρων, καὶ τελέσας ἁγιασμὸν ἐσταύρωσεν αὐτὸν καθ᾽ ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἐπευξάμενος ἀπῆλθεν. Ὁ δὲ νοσῶν τοσοῦτον ταχέως καὶ ἐντελῶς ἀνέλαβε τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ὥστε τῇ ἐπαύριον ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης παρευρέθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ ἐπιστρέψας οἴκαδε ἔφαγε ξηρὸν ἄρτον καὶ ἐλαίας καὶ τὰ παρόμοια, καὶ τέλος πάντων ἐξεπρίσθη καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν, εἰς ἔκπληξιν καὶ θαυμασμόν, κινήσας τούς τε γείτονας καὶ ἅπαντας ἡμᾶς εὐλαβῶς ἀνακράζοντας, «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ»! Φαίνεται δὲ ὅτι μετὰ τῆς σωματικῆς θεραπείας ὁ Ἅγιος ἐδωρήσατο αὐτῷ καὶ τὴν ψυχικήν· διότι, ἐν ᾧ πρότερον ἦτο μέθυσος, βλάσφημος καὶ φαυλόβιος, ἀφ᾽ οὗ παραδόξως ἰατρεύθη διὰ τῆς θείας χάριτος, ἀποκατέστη νήφων, ἥσυχος καὶ σώφρων, ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ συζῶν μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ συνδοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἅγιον Μακάριον. Τούτου δὲ ἀκούσατε καὶ ἕτερον

Θαῦμα δ΄.

Ὁ χατζῆς Τρύφων Ψαρᾶς ἐγέννησε παιδίον ἔχον πάθος δεινὸν καὶ ἀνίατον, τὴν ῥῖνα δηλονότι κοκκίνην καὶ τὸν οὐρανίσκον πλήρη κρέατος, ὅπερ οἱ ἰατροὶ ἐπωνόμασαν ὀκταπόδιον· διὰ τῆς ἐλαφροτέρας δ᾽ ἐγγίσεως τῆς ῥινός ἔῤῥεε ποταμηδὸν τὸ αἷμα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ παιδίου. Ἀφ᾽ οὗ ἀνωφελῶς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας κατεβασάνισαν αὐτὸ οἱ ἰα-

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

τροὶ διὰ τῶν καυστηρῶν λεγομένων ἀλοιφῶν, ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐνθυμηθεὶς τὴν διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Μακαρίου γενομένην ἴασιν τοῦ ἐν τῷ ά. θαύματι ἀναφερομένου κορασίου τοῦ Φραγκούλη, καὶ ὀρθῶς συλλογισθεὶς ὅτι ὁ ἴδιος δύναται ἵνα θεραπεύσῃ καὶ τὸ πάσχον αὐτοῦ τέκνον, καθωπλίσθη διὰ τῆς πίστεως, καὶ παραλαβὼν αὐτό τε καὶ ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Ἐν ᾧ δὲ πανοίκιος ἤκουε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐκεῖσε ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἡ θεία χάρις ἤρξατο ἐνεργοῦσα, καὶ τοῦ παιδίου πεσόντος εἰς εἶδός τι λειποθυμίας ἐξέῤῥεον ὗλαι δυσώδεις ἔκ τε τῆς ῥινὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ στόματος. Μετὰ δὲ τὴν λειτουργίαν ὁ ἱερεὺς σφραγίσας αὐτὸ καὶ σταυρώσας διὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου προσηύξατο ὑπὲρ τῆς θεραπείας αὐτοῦ καὶ ἰάσεως Μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ τοῦ παιδίου ἐντελῶς ἰαθέντος ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ συνεχῶς ἀπέρχονται εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου εὐγνωμονοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες αὐτῷ, οὗ ἀκούσατε καὶ τὸ ἐφεξῆς

Θαῦμα έ.

Γυνή τις πεντηκοντούτης Ἀγγεροῦ καλουμένη, ἐκ τῆς συνοικίας ἥτις ὀνομάζεται Ἀπατσιανός, σύζυγος τοῦ Νικολάου ῥάπτου καὶ μήτηρ πολλῶν τέκνων ἀῤῥένων καὶ θηλέων διαβαίνουσα τὴν ὁδὸν τῆς ἐπάνω Ἁγίας Μαρίνης, προσεβλήθη εἰς τὴν μήνιγγα ὑπὸ λίθου ῥιφθέντος παρά τινος παιδίου. Παραυτίκα δ᾽ ἔπεσε χαμαί, καὶ τὸ αἷμα ἔῤῥεε ποταμηδὸν ἐκ τῆς πληγῆς· οἱ δὲ συνδραμόντες πρὸς βοήθειαν μετέφερον αὐτὴν ἡμιθανῆ εἰς τὴν παρακειμένην οἰκίαν τῆς ἐξαδέλφης αὐτῆς Περεζιᾶς τῆς πασιγνώστου μαίας, ἥτις, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ῥοὴν τοῦ αἵματος, ἔβρεξεν ἴσκαν εἰς ἔλαιον, καὶ ἐπιθεῖσα τῇ πληγῇ ἔδεσεν αὐτὴν ὅσον σφιγκτὰ ἠδυνήθη. Ὁ δὲ προσκληθεὶς ἰατρὸς, ἅμα εἶδε τὴν ἀθλίαν κατάστασιν καὶ τοὺς σπασμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς ταύτης, εἶπεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ διέταξεν ἵνα ἐκτελεσθῶσι τὰ θρησκευτικὰ χρέη, καὶ συγχρόνως ἵνα φλεβοτομήσωσιν αὐτὴν ὅσον τάχιον· ἐφλεβοτομήθη μὲν παραυτίκα, ἀλλ᾽ οὐδὲν ᾐσθάνθη ἡ ταλαίπωρος γυνή, ἥτις μετὰ πολλὰς

ὥρας συνελθοῦσα εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐρωτηθεῖσα ἐὰν θέλῃ τὸν πνευματικὸν, ναὶ, ἀπεκρίθη, καὶ οὕτως ἐξομολογηθεῖσα ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἐν δὲ τούτοις μοναχή τις Ἀγαθονίκη τοὔνομα, ἔχουσα ἱερὸν ὀστάριον ἐκ τοῦ δακτύλου τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, συνέδραμε καὶ δι᾽ αὐτοῦ ἐσταύρωσε τὴν τὰ λοίσθια πνέουσαν γυναῖκα, καὶ ἐπιθεῖσα αὐτὸ ἐπὶ τῆς πληγῆς εἶπε· τοῦτο τὸ ἱερὸν λείψανόν ἐστι τοῦ Ἁγίου Μακαρίου Κορίνθου, ὅστις ἐπιτελεῖ πολλὰ θαύματα· ἐπικαλέσθητι λοιπὸν καὶ σὺ αὐτὸν μετὰ πίστεως, καὶ βεβαίως σὲ θεραπεύσει. Ἡ δὲ πάσχουσα, καί τι οὐδὲν γνωρίζουσα περὶ τοῦ Ἁγίου, πεισθεῖσα ὅμως εἰς τοὺς λόγους τῆς μοναχῆς, ἤρξατο μετὰ θερμῶν δακρύων τὴν βοήθειαν αὐτοῦ ἐπικαλουμένη. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς, καὶ μὴ δυναμένη ἵνα ἀναβῇ ἐπάνω ἐτέθη ἐπὶ κλίνης εἰς τὸ κατώγεων. Κατ᾽ αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχός τις παρουσιασθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, ἐγώ σε ἰατρεύσω· ἔπειτα δὲ ἔλυσε τὸ μανδήλιον, δι᾽ οὗ ἡ πληγὴ ἦτο δεδεμένη, καὶ ἀποσύρας αὐτῆς τὴν ὕσκαν ἀνεχώρισεν. Ἡ γυνὴ ἐξυπνήσασα τότε μετ᾽ ἐκπλήξεως ἐζήτησε φῶς, καὶ παραυτίκα ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ συνδραμόντες εὗρον αὐτὴν καθημένην, καὶ τὴν ὕσκαν ὡς αἱματόφυρτον βῶλον ἐῤῥιμένην ἐπὶ τῆς σινδόνος, καὶ ἐβόησαν ὁμοφώνως τὸ, Κύριε, ἐλέησον! Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου! Ἐπίσης ἐξεπλάγησαν καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασαν καὶ ἅπαντες οἱ γείτονες καὶ ὅσοι ἐλθόντες εἰς τὸν οἶκον τῆς πασχούσης ἐγένοντο μάρτυρες αὐτόπται τούτου τοῦ θαύματος· οὐδεὶς ὅμως ἐτόλμησεν ἵνα λύσῃ τὰ δέματα τῆς πληγῆς ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ ἰατροῦ, ὃν καὶ εζήτησαν μὲν, ἀλλ᾽ οὐχ᾽ εὗρον. Τὴν προσεχῆ λοιπὸν νύκτα ἐνεφανίσθη πάλιν τῇ γυναικὶ ταύτῃ ὁ Ἅγιος καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τί ζητεῖς ἰατρὸν, ἐν ᾧ ἐγώ σοι ὑπεσχόμην ὅτι σὲ ἰατρεύσω; Μὴ ἀπίστει καὶ μὴ φοβοῦ. Ὅθεν, ἀφοῦ ἐξημέρωσε, καὶ ἡ γυνὴ διηγήθη ὅσα ἤκουσεν, ἀπεφασίσθη ἡ λύσις τῶν δεμάτων, καὶ τούτων λυθέντων, ὢ τοῦ θαύματος! οὔτε τραῦμα, οὔτε πληγὴ ἐφαίνετο, ἀλλὰ μικρόν τι σημεῖον. Ἡ δὲ γυνὴ ἐντελῶς ἰαθεῖσα ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις αὐτῆς εὐγνωμόνως κηρύττουσα τὴν διὰ

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

τῆς θείας χάριτος παράδοξον ἑαυτῆς θεραπείαν καὶ ἴασιν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὸ ἑπόμενον.

Θαῦμα ς'.

Ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου, ἥτις ἀνήκει τῇ Νέᾳ Μονῇ, κατῴκει βαφεύς τις ὀνομαζόμενος Μπαστιᾶς. Τούτου τὸν υἱὸν Νικόλαον τοὔνομα καὶ μαθητεύοντα ἐν τῇ δημοσίᾳ Σχολῇ τῆς Χίου ἔδειρεν ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ὡς ἀτακτήσαντα. Ἐπειδὴ δέ, ὡς φαίνεται, τὸ κτύπημα ἐγένετο σφοδρὸν καὶ ἐπί τινος νεύρου, ἐπέφερεν εἰς τὸ παιδίον πόνους δριμυτάτους καὶ τοιαύτην κυρτότητα, ὥστε οὐκέτι ἠδύνατο βαδίζειν. Ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀγανακτήσας καὶ παροργισθεὶς ἠπείλει τὸν διδάσκαλον· ἀλλὰ κωλυόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Σχολῆς ἔφερε τὸ τέκνον αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τῆς Χίου, ἔπειτα πρὸς τοὺς Δημογέροντας οἵτινες ἐκινήθησαν εἰς δάκρυα ἰδόντες τοιοῦτον ἐλεεινὸν θέαμα, καὶ ἀπήτει ἵνα καθυποβληθῇ ὁ διδάσκαλος τοὐλάχιστον εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἰατρικῶν καὶ τῶν ἐπισκέψεων τοῦ ἰατροῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐγένοντο ὅλα εἰς μάτην, ὁ πατὴρ ἐφόρτωσε τὸ ταλαίπωρον τέκνον ἐπὶ κτήνους, καὶ ἔφερεν αὐτὸ μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου. Προσκυνήσαντες δὲ καὶ μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως προσευχηθέντες ἐπανῆλθεν οἴκαδε. Τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα τὸ παιδίον ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχός τις ἄνωθεν αὐτοῦ ἱστάμενος ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κυρτωθεῖσαν καὶ πάσχουσαν αὐτοῦ ῥάχιν, καὶ εἶπε· μὴ κλαῖε, ἐγώ σε ἰατρεύω. Τὴν ἐπαύριον ἠγέρθη τὸ παιδίον καὶ ὢ τοῦ θαύματος! περιεπάτει οὐδένα πόνον αἰσθανόμενον. Ἐπανελθὸν δὲ εἰς τὴν Σχολὴν ἠρωτήσαμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἰάσεως, καὶ διεβεβαίωσεν ἡμῖν τὸ γεγονὸς ῥητῶς καὶ λεπτομερῶς, δοξάζον τὸν Θεὸν καὶ τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον Μακάριον, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὸ ἑξῆς.

Θαῦμα ζ'.

Γυνή τις χήρα Ζενοῦ (Ζηνοβία) καλουμένη καὶ κατοικοῦσα εἰς τὴν ἐνορίαν αὐτῆς, ἐπάνω Ἁγίας Μαρίνης ἐθρηνολόγει λυπουμένη διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς, περὶ οὗ ἔμαθεν ὅτι ἀναχωρῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπωλέσθη. Ἐκ δὲ τῆς ὑπερβολικῆς λύ-

πης ἐγεννήθη κακὸν καὶ ὀλέθριον ἀπόστημα ὑπὸ τὸν πόδα αὐτῆς, ὅπερ προσπαθήσασα ἵνα θεραπεύσῃ διὰ γυναικείων ἰατρικῶν κατέστησε χειρότερον, καὶ οὔτε οἱ ἰατροὶ ἠδύναντο ἵνα ἰατρεύσωσιν. Ἀπελπισθεῖσα λοιπὸν καὶ μάλιστα, ἀφ' οὗ ὁ χειροῦργος εἶπεν εἰς αὐτὴν ὅτι πρέπει ἵνα κοπῇ ὁ πούς, ἐὰν προτιμᾷ τὴν ζωήν, καὶ φρίξασα εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἀπεφάσισεν ἵνα καταφύγῃ πρὸς τὸν ἀκίνδυνον καὶ ἀλάνθαστον ἰατρὸν Ἅγιον Μακάριον. Ἀπόδειξις δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐλαβείας καὶ τῆς πίστεως τῆς γυναικὸς ταύτης ὑπάρχει ὅτι ὑπῆγεν ἕως ἐκεῖ πεζή, πατοῦσα τὸν ἕνα τῶν ποδῶν αὐτῆς διὰ τῶν δακτύλων καὶ τὸν ἄλλον διὰ τῆς πτέρνας, καὶ ἐκ διαλειμμάτων καθ' ὁδὸν καθίζουσα καὶ ἀναπαυομένη ὀλίγον ἀπὸ πρωΐας μέχρι ἑσπέρας, ὡς ἡ ἰδία παρ' ἡμῶν ἐρωτηθεῖσα ὡμολόγησε τοῦτο. Μετὰ τοσούτων λοιπὸν κόπων καὶ μόχθων φθάσασα ἔμεινεν ἐκεῖ τρία ἡμερονύκτια· καίτοι δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἄπρακτος, μιμηθεῖσα ὅμως τὴν εὐαγγελικὴν ἐκείνην χήραν, ἥτις οὐκ ἐπαύσατο ἐνοχλοῦσα τὸν κριτὴν ἕως ὅτου ἐδίκασε τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς, οὐδόλως ἐψυχράνθη, οὐδὲ ἀπηλπίσθη, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ηὔξησε τὴν πίστιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐλπίδα, μετὰ θερμῶν δακρύων παρακαλοῦσα, καὶ διὰ νηστειῶν καὶ ἀγρυπνιῶν ἐκβιαζομένη τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα· διότι οὕτως ἀπαιτεῖ ὁ δικαιοκρίτης πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν αἰτήσεων ἡμῶν· πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἀπιστίας ὅτι, ἐν ᾧ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν ἢ Ἅγιόν τινα ἐξαιτούμενοι χάριν, βοήθειαν ἢ ἀγαθόν τι, οὐδόλως εἰσακούονται, ἀποκρινόμεθα ὅτι αἴτιον τούτου ἐστὶν ἡ ἀπιστία αὐτῶν καὶ ὁ δισταγμὸς περὶ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν αἰτουμένων. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ἡ ἀγαθὴ αὕτη γυνὴ οὐκ ἐπαύετο ἐκβιαζομένη τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα διὰ τῆς εὐπαρρησιάστου μεσιτείας τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ θεράποντος, τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Μακαρίου· ὥστε, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐνήστευσε καὶ προσηυχήθη, νύκτα τινὰ ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχός τις γέρων ἄνωθεν αὐτῆς ἱστάμενος εἶπε· θάρσει, ἦλθον ἵνα σὲ ἰατρεύσω. Τίς εἶ; ἠρώτησεν ἡ γυνή, καὶ πόθεν; Ἀπὸ τὰ μέρη ταῦτα, ἀπεκρίνατο ὁ Ἅγιος, δείξας τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ ταυτοχρόνως ἤρξατο καθαρίζων τὴν πληγὴν τοῦ

ποδὸς αὐτῆς, ἥτις αἰσθανθεῖσα σφοδρὸν πόνον ἐφώναξεν· ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῇ, σιώπα, ἰδού, σὲ ἰάτρευσα, καὶ προσέτι σοὶ λέγω ὅτι, ὁ μὲν ἀπολωλὼς νομιζόμενος υἱός σου ζῇ καὶ εὑρίσκεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ δὲ τοῦ ἑτέρου τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ διατρίβοντος μέλλεις ἵνα λάβῃς αὔριον ἐπιστολὴν καὶ δεκαπέντε γρόσια καὶ ἑβδομήκοντα ὀκάδας ἀλεύρου. Ταῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ δεινοπαθοῦσα ἐξύπνησεν ἔντρομος, καὶ διατάσσει τὴν κοιμωμένην πλησίον αὐτῆς θυγατέρα ἵνα φέρῃ φῶς· βλέπουσι δὲ τὴν περὶ τὴν πληγὴν τοῦ ποδὸς ἐπιδερμίδα ἐῤῥιμμένην, καὶ αὐτὴν κεκλεισμένην οὕτως, ὥστε μόλις ἐφαίνετο μικρόν τι σημεῖον· ὢ ἐξαισίου τῷ ὄντι τερατουργήματος! Τὴν ἐπιοῦσαν συνέδραμον οἱ γείτονες καὶ ἄλλοι πολλοὶ Χριστιανοί, οἵτινες ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὸ ἐπὶ τῆς ἀπηλπισμένης ταύτης γυναικὸς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τῇ θείᾳ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι ἐπιτελεσθὲν θαῦμα, καὶ προσέτι, δια τὴν αὐθημερὸν παραλαβὴν τῆς παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐπιστολῆς, τῶν τε χρημάτων καὶ τοῦ ἀλεύρου· αὕτη δὲ ἀπήρχετο εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον ἐπὶ τεσσαράκοντα κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀπέρχεται ἐκ διαλειμμάτων ἐκεῖσε ἀποδιδοῦσα τῷ Ἁγίῳ Μακαρίῳ εὐγνωμόνως τὰς διὰ τὴν θεραπείαν καὶ ἴασιν αὐτῆς εὐχαριστίας. Ταῦτα δὲ πάντα ἔστωσαν τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐναργεῖς ἀποδείξεις τῶν ἀληθινῶν τοῦ Ἁγίου θαυμάτων, οἷς προσθετέον καὶ τὸ ἑπόμενον.

Θαῦμα ή.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ ἰατροῦ Ἀλμανάχου Λούλα, ἧς ὁ ἀνὴρ ὀνομάζεται Ἀντώνιος, πάσχουσα ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἐκ τῶν καλουμένων μητρικῶν τῶν γυναικῶν, κατήντησεν εἰς ὁλοσώματον παραλυσίαν, μήτε τὰς χεῖρας αὐτῆς μήτε τοὺς πόδας δυναμένη ἵνα κινήσῃ· ὑπηρετεῖτο δὲ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς ὡς βρέφος ὑπὸ τῆς θεραπαίνης. Ἅπαντες οἱ ἐν Χίῳ ἰατροὶ προσεπάθησαν ἵνα θεραπεύσωσιν αὐτὴν ἢ ὁπωσοῦν ἀνακουφίσωσιν, ἀλλ' εἰς μάτην. Μετὰ ἐνιαύσιον δὲ ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν βλέπουσα ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ἐνέργεια ὑπῆρχεν ἀνωφελής, ἀπεφάσισεν ἵνα καταφύγῃ πρὸς τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον Μακάριον. Φερθεῖσα λοιπὸν ἐτέθη ὑπὸ τοῦ χαριτοβρύτου τά-

ΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘ
ΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑ

φου τοῦ ἀλανθάστου τούτου ἰατροῦ, ἔνθα ὁ ἱερατεύων ἔψαλεν ὑπὲρ αὐτῆς παράκλησιν, κ. ἐσταύρωσεν αὐτὴν διὰ τῶν ἁγίων λειψάνων. Μεταφερθεῖσα δὲ οἴκαδε ἠθέλησε τὴν ἐπιοῦσαν ἵνα ἐγερθῇ καὶ περιπατήσῃ καί, ὢ τοῦ θαύματος! ἡ χθὲς καὶ πρώην παράλυτος βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς περιεπάτησεν ὀλίγον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ ἔπειτα ἐκάθισεν· ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτῆς, ἥτις εἰσήρχετο ἵνα λάβῃ φόρεμά τι, προφθάσασα καὶ ἰδοῦσα τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἐξεπλάγη, καὶ ὑπὸ χαρᾶς θρηνοῦσα μεγαλοφώνως ἔλεγε. «Δόξα σοι ὁ Θεός»! καὶ ἄλλα παρόμοια. Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες καὶ ἡμεῖς ἀπήλθομεν πρὸς τὴν ἰαθεῖσαν, ὅπως αὐτοψεὶ πληροφορηθῶμεν καὶ βεβαιωθῶμεν· εὑρόντες δὲ αὐτὴν καθημένην, ἀλλ' οὔπω ἐντελῶς ἀναλαβοῦσαν εἴπομεν· ὀλίγην πίστιν εἶχες, ὡς φαίνεται, καὶ ὀλίγην ἔλαβες τὴν ὑγείαν· ἄπελθε λοιπὸν ἐκ νέου μετὰ τελείας πίστεως, καὶ λήψῃ βεβαίως τελείαν καὶ τὴν θεραπείαν σου· καὶ οὕτως ἐγένετο· διότι πεισθεῖσα εἰς τοὺς λόγους ἡμῶν ἐθεραπεύθη ἐντελῶς διὰ τῆς τελείας πίστεως. Μαθόντες δὲ τοῦτο ἐπεσκέφθημεν αὐτὴν ἐκ δευτέρου, καὶ εὕρομεν αὐτὴν πληρέστατα ὑγιαίνουσαν καὶ βαδίζουσαν. Καὶ ἀληθῶς ἐξεπλάγημεν, ὡς καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ τὸν παντοδύναμον Θεὸν συνεδοξάσαμεν. Γεγράφαμεν δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο κατόπιν τοῦ τῆς ποδαλγοῦς πρὸς καταισχύνην ἀπίστων τινῶν καὶ φλυάρων προστιθέντες καὶ τὸ ἐφεξῆς

Θαῦμα θ'.

Μαρούκα ἡ σύζυγος τοῦ Ματθαίου Μελερὲ κατοικοῦντος εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἶχε μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ῥινὸς σύριγγα (φίστουλα) ὑπὲρ τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη. Μὴ δυνηθέντων δὲ τῶν ἰατρῶν κατ' ἀρχὰς ἵνα θεραπεύσωσι τὴν πληγήν, ἡ γυνὴ ὑπέφερεν αὐτήν, ἕως οὗ κατὰ τὸν Δεκέμβριον μῆνα ἠγρίευσε καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐφλογίσθη τοσοῦτον, ὥστε ὅλον τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐπρίσθη, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκχυθῇ ὁ ὀφθαλμὸς αὐτῆς, οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν ἐχούσης ἐκ τῶν σφοδρῶν καὶ ἀδιαλείπτων πόνων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σύζυγος αὐτῆς εἶπεν ὅτι πρέπει ἵνα προσκληθῇ ὁ ἰατρός, ἐκείνη ἀπεκρίνατο·

ἐγὼ οὐδέ·α ἄλλον ἰατρὸν θέλω εἰμὴ τὸν Ἅγιον Μακάριον·
αὐτὸς μόνος δύναται ἵνα μὲ ἰατρεύσῃ. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο
ἀκούσας ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐνεθυμήθη ὅτι ἐν Σμύρνῃ ὢν
ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ τρισμάκαρος τοιουτοτρόπως, καθὼς ὁ
ἴδιος πρός ἡμᾶς διηγήσατο· ἔμαθε δηλαδὴ ὅτι ὁ ἐν τῇ εἰ-
ρημένῃ πόλει διατρίβων τότε Ἅγιος Κορίνθου εἶχε χρείαν
ἑνὸς καβαδίου ἢ ἀντερίου· ὅθεν εὐλαβείᾳ πρὸς αὐτὸν φε-
ρόμενος παρήγγειλεν ἵνα κοπῇ καὶ ῥαφθῇ ἐν κατάλ ηλον
ὅπερ ἐδωρήσατο τῷ Ἁγίῳ Ἱεράρχῃ, ὅστις ἐδέξατο αὐτὸ
εὐγνωμόνως· ταύτην λοιπὸν τὴν χάριν ἐνθυμηθεὶς ἐξῃτεῖτο
πρὸς ἀνταμοιβὴν τὴν θεραπείαν τῆς γυναικὸς αὑτοῦ παρὰ
τοῦ Ἁγίου μετὰ πλείονος θάῤῥους, καὶ εἰσηκούσθη ἡ ἐξαί-
τησις αὐτοῦ παρὰ τοῦ εὐγνώμονος, φιλανθρώπου καὶ θείου
τούτου ἰατροῦ. Μετὰ παρακλήσεων δὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος
ἀνδρόγυνον ἐφρόντισεν ἵνα ζητήσῃ παρά τινος φίλου ὅπερ
εἶχε τεμάχιον ἐκ τῶν φορεμάτων τοῦ Ἁγίου. Καθὼς δὲ ἡ
ἰαθεῖσα ὁμολογεῖ καὶ μαρτυρεῖ, ἐν ᾧ ἡ φέρουσα αὐτὸ θερά-
παινα ἀνέβαινε τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας, οἱ πόνοι τῆς πλη-
γῆς ἐπαύσαντο αἰφνιδίως, καὶ ἅμα τεθέντος ἐπ' αὐτῆς τοῦ
τιμίου ῥάκους, ὢ τῆς ταχείας ἀντιλήψεως τοῦ Ἁγίου!
δυσώδης ὕλη ἤρξατο ἐκρέουσα ἔκ τε τῆς ῥινὸς καὶ τοῦ
στόματος αὐτῆς ὡς ἐκ δύο ὀχετῶν κατὰ συνέχειαν τρεῖς
ἡμέρας, καὶ οὕτως ἀπηλλάχθη τῶν ἐκ τῆς πληγῆς πόνων
ἐντελῶς ἰαθεῖσα. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν δὲ τοῦ πνευματικοῦ
αὐτῆς πατρὸς αἰδεσίμου π. κὺρ Ἠλία, ἐφημερίου τῆς ἐκ-
κλησίας τοῦ Ἁγίου Συμεών, οὐδὲ τὸ παραμικρὸν σημεῖον
τῆς δεινῆς ἐκείνης σύριγγος ἔμεινεν εἰς αὐτήν, ἣν ἔτι ζῶ-
σαν ἠδύναντο ἵνα ἴδωσιν ὀφθαλμοφανῶς καὶ βεβαιωθῶσι
περὶ τῆς ἀληθείας ἐκεῖνοι, οἷς ὁ Θεὸς ἔδωκε κατὰ τὸν προ-
φήτην ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν.
Προσθετέον δὲ και τὸ ἑπόμενον

Θαῦμα ι'.

Ὁ αἰδέσιμος καὶ ἐνάρετος ἱερεὺς κὺρ Παρασκευᾶς, κρίμασιν
οἷς οἶδε Κύριος, ἐγέννησεν υἱὸν χωλὸν κατὰ τοὺς πόδας ἐκ

ΛΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑ

κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὅστις ὀνομάζεται Γεώργιος (*). Γενό-
μενος δὲ πενταετὴς ἤδη καὶ ἑξαετὴς οὐδόλως ἠδύνατο ἵνα πε-
ριπατήσῃ, ἀλλὰ διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν γονάτων ἕρπων ἔ-
συρε κατόπιν αὐτοῦ τοὺς πόδας ὡς ξένους ταλαιπωρούμενος
οὕτω καὶ ἐλεεινὸν θέαμα ὢν εἰς τοὺς ὁρῶντας. Οἱ δυστυχεῖς
αὐτοῦ γο εῖς ἔπραξαν ὑπὲρ αὐτοῦ ὅ,τι ἠδυνήθησαν, ἀλλ' εἰς
μάτην. Ὅθεν ἀπελπισθέντες πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας ἀ-
πεφάσισαν ἵ α καταφύγωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν θαυμάσιον καὶ
ἄμισθον ἰατρὸν Ἅγιον Μακάριον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν εἰς ἄκρον
ἐνδεεῖς, καὶ οὐκ ἠδύναντο ἵνα φέρωσι τὸν πάσχοντα υἱὸν αὐ-
τῶν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἐδέοντο ἐνθέρμως, καὶ ἐπεκα-
λοῦντο τὴν βοήθειαν καὶ θαυματουργικὴν χάριν τοῦ χριστο-
μιμήτου καὶ θείου ἰατροῦ, αὐτοί τε καὶ τὸ ταλαίπωρον τέκνον,
ὅπερ ἀκαταπαύστως δεόμενον ἔλεγεν· «Ἅ γ ι έ μ ο υ Μ α-
κ ά ρ ι ε, κ ά μ ε κ α ὶ ἐ μ ὲ π α λ λ ι κ ά ρ ι». Νύκτα δέ τινα,
ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο, ἐξυπνήσας αἴφνης ἐφώναζεν ἔντρομος, «μ α-
μ ο ύ ν α ς; μ α μ ο ύ ν α ς»· εὐθὺς δὲ μετ' ὀλίγον ἀνέκρα-
ξεν. «ὄ χ ι, ἀ λ λ' ε ἶ ν α ι ὁ Ἅ γ ι ο ς Μ α κ ά ρ ι ο ς»,
ἐν ᾧ οὔτε εἶδεν οὔτ' ἐγνώρισεν αὐτόν. Αὐτὰ ταῦτα συνέ-
βησαν καὶ τὴν δευτέραν νύκτα καὶ τὴν τρίτην, μεθ' ἥν, ἡ-
μέρας γενομένης, ἐφάνη αὐτῷ δύναμίς τις ἐπελθοῦσα, καὶ
οὕτως ἐγερθεὶς περιεπάτησεν ὀλίγον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ
τὴν ἐπιοῦσαν πλειότερον, καὶ τελευταῖον «ἐ σ τ ε ρ ε ώ θ η-
σ α ν α ὐ τ ο ῦ α ἱ β ά σ ε ι ς κ α ὶ τ ὰ σ φ υ ρ ά, κ α ὶ π ε-
ρ ι ε π ά τ ε ι», κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ἔτρεχεν ὡς τὰ
ἄλλα παιδία, χαίρων καὶ ἀναπέμπων μετὰ τῶν γονέων αὐ-
τοῦ εὐχαριστίας τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ τῷ θε άποντι
αὐτοῦ Ἁγίῳ Μακαρίῳ, τῷ ἐπιτελέσαντι καὶ τὸ ἐφεξῆς.

Θαῦμα ια'.

Ὁ ἐν τῷ Παλαιοκάστρῳ (τῆς πόλεως Χίου) κατοικῶν Κων-

(*) Ὁ Γεώργιος οὗτος, Λοῦπος ἐπονομαζόμενος, ζῇ μέχρι τῆς σή-
μερον, δημόσιος κῆρυξ ὢν ἐν Χίῳ καὶ πασίγνωστος. Διηγεῖται δὲ
τὸ ἐπ' αὐτοῦ γενόμενον θαῦμα ἀπαραλλάκτως, ὡς γέγραπται. Σημ.
τοῦ Α. Κ.

σταντῖνος Μπίλος,οὗ ἡ σύζυγος ὀνομάζεται Μαρία, ἐγέννησε κατόπιν ἄλλων τέκνων καὶ ἕτερον Πέτρον τοὔνομα, οὗτινος ὁ εἷς τῶν ποδῶν ἦτο ὡς οἱ τοῦ εἰρημένου ἱερόπαιδος Γεωργίου ἀναίσθητος, μελανὸς καὶ ξένος, καὶ τὸ παραδοξότερον μίαν σπιθαμὴν μακρότερος τοῦ ἑτέρου. Ἐσύρετο λοιπὸν καὶ τὸ παιδίον τοῦτο ὡς κτῆνος ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τῶν χειρῶν. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ μάμμη νομίζουσαι ἐκ δεισιδαιμονίας ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἦτο σημεῖον τοῦἁγίου Συμεών, ὡς πολλαὶ ἔγκυοι γυναῖκες φρονοῦσιν ὅτι συμβαίνει εἰς τὰ τέκνα ἐκείνων, αἵτινες ἐργάζονται τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ, ἀφ'οὗ κατέφυγον πρὸς τὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου τούτου ἱερατεύοντα, ἐστράφησαν ἔπειτα πρὸς τοὺς ἰατρούς, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν περίφημον Βουνούσην τὸν ἐμπειρικὸν καὶ ἐπιτήδειον ὡς πρὸς τὰ στρεβλώματα καὶ συντρίμματα· οὗτος δὲ εἶπε πρὸς τοὺς προτιμήσαντας αὐτὸν γονεῖς τοῦ παιδίου· τὴν οἰκίαν ὑμῶν πλήρη χρυσίου ἂν ἔχητε, καὶ ἐξοδεύσητε αὐτό, ἀδύνατον ἵνα ἰατρευθῇ τὸ παιδίον, καὶ ἀπαλλαχθῇ τοῦ πάθους τούτου. Ὅθεν ἀπεφάσισαν ἵνα καταφύγωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν θεῖον ἰατρὸν Ἅγιον Μακάριον,καὶ οὕτω λαβοῦσα τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων ἡ μάμμη αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἐπότισεν αὐτὸ καὶ ἐρράντισε διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ τελεσθέντος ἁγιασμοῦ, ἐσταύρωσε διὰ τῶν ἁγίων λειψάνων καὶ ἐπηύξατο. Ἅμα δ' ἐπανῆλθεν οἴκαδε ἡ μάμμη καὶ ἀπέθηκεν αὐτό, ἤρξατο αὐθημερὸν περιπατοῦν καὶ ψελλίζον, «πελπατῶ, πελπατῶ». Εἰδοποιηθεὶς δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔνθα ἦσαν ἤδη συνηθροισμένοι οἱ πολλοὶ γείτονες, καὶ ἰδὼν τὸ ἐξαίσιον τοῦτο θαῦμα ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον θαῦμα ἐτελέσθη ἐπὶ τοῦ ἰδίου τούτου παιδίου. Καθ' ὃν καιρὸν αὐτὸ ἐθεραπεύθη ἦτο θέρος· περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου ὁ αὐτὸς ποὺς ἐγεμίσθη πληγῶν, ἐξ ὧν ἐξέρρεον δυσωδέσταται ὗλαι. Λυπούμενοι δὲ οἱ γονεῖς καὶ ἀμηχανοῦντες κατέφυγον ἐκ νέου πρὸς τὸν Ἅγιον Μακάριον· ὅθεν ἡ μάμμη τοῦ παιδίου λαβοῦσα πάλιν αὐτὸ ἐπ' ὤμων ἔφερεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, καὶ τρίψασα τὸν πεπληγγωμένον πόδα διὰ τοῦ ἐκεῖσε χώματος ἐπανῆλθεν οἴκαδε. Παραυτίκα δὲ ὅλαι αἱ πληγαὶ

ἐκλείσθησαν, καὶ ἰάθη ἐντελῶς τὸ παιδίον πρὸς δόξαν Θεοῦ τοῦ δοξάσαντος τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον αὐτοῦ θεράποντα Ἅγιον Μακάριον, ὅστις ἐπετέλεσε καὶ τὸ ἑπόμενον καὶ τελευταῖον.

Θαῦμα ιβ'.

Εἰς Ἀϊδίνι (Τράλλεις) πόλιν τῆς Μικρασίας κατοικοῦσα γυνή τις χήρα ἐκ Μιτυλήνης, καὶ ἔχουσα θυγατέρα δεκατετραετῆ, ὑπάνδρευσεν αὐτὴν μετά τινος νεανίου 22 ἐτῶν ἡλικίας, ὅπως ἔχῃ ἀνδρὸς βοήθειαν. Μετὰ ἓν ἔτος ἡ κόρη ἀσθενήσασα οὐδεμίαν θεραπείαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἐκεῖσε ἰατρῶν, πρὸς οὓς ὁ δυστυχὴς αὐτῆς σύζυγος ἐπλήρωσεν οὐκ ὀλίγα χρήματα διὰ ἐπισκέψεις καὶ ἰατρικὰ ἀνωφελῶς καὶ ματαίως· διότι τὸ πάθος αὐτῆς ἦτο ἀνίατον, καὶ ἐβασάνιζεν αὐτὴν καθ' ἡμέραν ἐπὶ ὀκτὼ ὥρας, πρισκομένης καὶ εἰς ἄκρον ἐξογκουμένης τῆς γαστρὸς αὐτῆς καὶ πάλιν καταπιπτούσης. Τέλος δὲ πάντων ἡ μήτηρ αὐτῆς μαθοῦσα τὰ ἐν Χίῳ τελεσθέντα θαύματα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακρίου, ἦλθεν ἐνταῦθα μετά τε τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς, ὅστις ὅμωςἐπέστρεψεν εἰς Ἀϊδίνι ἕνεκα ὑποθέσεων. Αὐταὶ δὲ ὁδηγηθεῖσαι εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου προσηύξαντο καὶ ἱκέτευσαν αὐτὸν μετὰ πίστεως ἀληθοῦς καὶ ἀδιστάκτου· ἀκολούθως δὲ ἡ μήτηρ ἔτριψε τὴν πάσχουσαν θυγατέρα διὰ τοῦ ἐκεῖσε χώματος, καὶ παραυτα ἀνεδείχθη ἡ ἀξιοθαύμαστος θεία χάρις, ἧς ἠξιώθη ὁ ἱερὸς πατὴρ ἡμῶν Ἅγιος Μακάριος· διότι ἀφ' οὗ κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ἡ μήτηρ παρετήρησεν ὅτι ἔφθασεν ἡ συνήθης ὥρα τῆς ἐνάρξεως τοῦ πάθους τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ὅπερ μόλις καὶ ἐλαφρῶς πως αὐτὴν προσέβαλε, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν οὐδόλως. Ἔγραψε δὲ τοῦτο πρὸς τὸν γαμβρὸν αὐτῆς, καὶ διατρίψασα ἐνταῦθα ἡμέρας τινὰς ἀπήρχετο καθ' ἑκάστην μετὰ τῆς ἰαθείσης κόρης εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου ἀποδιδοῦσα αὐτῷ τὰς προσηκούσας ἐγκαρδίους καὶ εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας, καὶ τὸν Παντοδύναμον Θεὸν δοξάζουσα. Ταῦτα δὲ πάντα ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἰδίας προσκαλεσάμενοι αὐτὴν καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες.

Οὐ μόνον δὲ τὰ εἰρημένα θαύματα ἐποίησεν ὁ σήμερον εὐλαβῶς ἑορταζόμενος ἱερὸς ἡμῶν πατὴρ Ἅγιος Μακάριος,

ἀλλὰ καὶ ἕτερα τοιαῦτα καὶ παραπλήσια καθ᾿ ἑκάστην ποιεῖ πρὸς τοὺς ἐν πίστει αὐτὸν ἐπικαλομένους· διότι ἡ αὐτὴ θεία χάρις ἥτις ἐδωρήθη τοῖς ἀρχαίοις ἁγίοις, δεδώρηται καὶ τοῖς νεωτέροις, καὶ ἡ θαυματουργικὴ δύναμις ἀνταμοιβὴ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν καὶ ὁσιότητος, ἣν ἐναργῶς ἐν πολλοῖς ἐνδείκνυσιν ὁ ἐκ γενετῆς μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἀεὶ εὔσπλαγχνος καὶ οἰκτίρμων Ἅγιος Μακάριος, ὁ ἐπαξίως μακαριζόμενος και προσηκόντως δοξαζόμενος. Ταῖς αὐτοῦ ἁγίαις πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς· ἀμήν (α).

(α) Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἅγιος Μακάριος δὲν ἐπέστρεψεν εὐθὺς εἰς τὴν Χίον ἐκ τῆς Πάτμου, ἀλλὰ διέτριψεν ἐν αὐτῇ δέκα περίπου ἔτη. Περὶ τῆς διαμονῆς του ταύτης ἔχομεν τὰς ἑξῆς πληροφορίας·

α΄. Ἡ ἐν τῇ Νήσῳ ἐκείνῃ Ἱερὰ βασιλικὴ καὶ Πατριαρχικὴ Μονὴ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐδωρήσατο τῷ φερωνύμῳ τούτῳ ἁγίῳ Μακαρίῳ ἄνωθεν τοῦ λιμένος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Κουμάνα, τόπον ἥσυχον μὲν καὶ πρὸς ἄσκησιν τῷ τότε καιρῷ ἐπιτήδειον, ἄνυδρον δὲ πάντῃ καὶ ἀκαλλιέργητον. Ὥστε ἐδέησεν ἵνα ὁ ἅγιος ὀρύξῃ ὑπόγειον δεξαμενὴν ὑπερμεγίστην δύο στόμια ἔχουσαν, καὶ λακκον ἕτερον βαθὺν πρὸς συνάθροισιν τοῦ ἱκανοῦ πρὸς οἰκοδομὴν Ἐκκλησίας καὶ κελλίων ὕδατος· διὰ τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἐχρειάσθη ἀναμφιβόλως ὁ ἅγιος δύο ἔτη.

β΄. Τοῦ ὕδατος συναχθέντος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος τοῦ δευτέρου ἔτους, ὁ ἅγιος ἤρξατο οἰκοδομεῖν τὸ θέρος τοῦ ἑτέρου ἔτους διότι ὁ τόπος ἐστὶν ἔρημος, καὶ ἀδύνατον διανυκτερεύειν ὑπαίθρους ἐν καιρῷ χειμῶνος τοὺς οἰκοδόμους.

γ΄. Ὁ ἅγιος οὐ μόνον περιέκλεισε τείχεσι ξηρολίθοις τὸν τόπον τοῦ Καθίσματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐκαλλιέργησεν αὐτὸν, καὶ ἀμπελῶνα ἐφύτευσε καὶ δένδρα κάρπιμα, ἐξ ὧν τινα σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον, τὰ ὁποῖα διὰ νὰ λάβωσι τὴν ἀνήκουσαν κομιδὴν καὶ περιποίησιν πρὸς ῥίζωσιν καὶ αὔξησιν, δῆλον ὅτι παρῆλθον καὶ δύο καὶ τρία ἔτη.

δ΄. Γνωστὸν ὅτι, ὅτε τις εὑρίσκεται εἰς περισπασμοὺς καὶ φροντίδας κτιρίων, οὐ δύναται συγχρόνως καὶ ἀντιγράφειν καὶ καλλιγράφειν· φανερὸν λοιπὸν ὅτι, ὅτε ὁ ἅγιος ἡσύχασεν ἐκ πάντων τούτων ἤτοι περὶ τὸ πέμπτον ἢ ἕκτον ἔτος τῆς διαμονῆς του, τότε ἤρξατο μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ λίαν καλλιγραφικῶς ἀντιγράφειν ἐκ παλαιῶν δυσαναγνώστων βιβλίων τὸ ἐν τῇ ῥηθείσῃ Μονῇ τοῦ Θεολόγου σωζό-

μενον καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς φυλαττόμενον, καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτῆς ἑορτὰς ἀναγινωσκόμενον, εὐανάγνωστον βιβλίον, ἄριστον καλλιτέχνημα τῆς ἁγίας αὐτοῦ δεξιᾶς, καὶ δῶρον παρ᾿ αὐτοῦ τιμαλφέστατον καὶ ἀφιέρωμα θειότατον εἰς τὴν αὐτὴν Μονήν· οὕτω γὰρ ὁ τῷ ὄντι Μακάριος ἔγραψε πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. »Γέγραπται τὸ παρὸν διὰ χειρὸς Μακαρίου καὶ ἐν ἐλαχίστοις Ἀρ»χιερέως Κορίνθου, καὶ ἀφιέρωται τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Θεολόγου· καὶ »οἱ ἐντυγχάνοντες εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. ͵αψϟγ΄. Μαρτίου ιε΄. (1793 »Μαρτίου 15)». Τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς φύλλον γεγραμμένον καὶ 87 φύλλα ἀριθμοῦν ἤτοι σελίδας 174 περιέχει τὰ ἀκόλουθα.

1. Νικηφόρου Μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου Βλεμμίδου λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν Ἅγιον Ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐαγγελιστῇ Θεολόγῳ προσῆκοι ἂν αἶ ος. (ἀναγινώσκεται εἰς τὰς 8 Μαΐου.)

2. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου, τοῦ ἐν διαφόροις μὲν τόποις ἀσκήσαντος, ἐν τῇ νήσῳ δὲ Πάτμῳ κειμένου σώου καὶ ἀδιαλωβήτου, και τοὺς ἐν πίστει προσιόντας καθαγιάζοντος, συγγραφεὶς παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ῥόδου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸν μὲν οὐρανοῦ κύκλον καὶ τοὺς δύο φωστῆρας».

3. Ἀθανασίου τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας ἐγκώμιον εἰς τὸν Ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Χριστόδουλον, οὗ ἡ ἀρχὴ «οὔτε λειμὼν πολυανθὴς καὶ κατάφυτος»· (ἀναγινώσκεται εἰς τὴν κοίμησιν αὐτοῦ Μαρτίου 16).

4. Θεοδοσίου τοῦ Βυζαντίου ἐγκώμιον εἰς τὸν Ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Χριστόδουλον τὸν δομήτορα τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ Μονῆς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἠγαπημένου Μαθητοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεολόγου καὶ παρθένου, καὶ διήγησις τῶν θαυμάτων ὧν δι᾿ αὐτοῦ ὁ Χριστὸς πεποίηκε, κατὰ τοὺς χρόνους Ἰσακίου τοῦ Ἀγγέλου· οὗ ἡ ἀρχή, «ἀλλὰ πηγῇ πολυχεύμονι ὕδωρ ἐπιλείψειεν, εἴποι τις ἄν.»

5 δὲ καὶ τελευταῖον, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει οὐ μόνον τὴν παράτασιν τῆς διαμονῆς τοῦ ἁγίου, ἀλλὰ καὶ ὅτι σκοπὸν εἶχε νὰ ἡσυχάζῃ εἰς Πάτμον μέχρι τέλους τῆς ἁγίας αὐτοῦ ζωῆς, ἐστὶ τὸ ἑξῆς, ὅτι ὑπεδέξατο καὶ ἐποίησε συγκάτοικον αὐτῷ καὶ τὸν φίλον αὐτοῦ τὸν πανοσιώτατον Γρηγόριον τὸν Νησίριον τὸν καὶ Γραβανὸν ἐπιλεγόμενον, ὅστις ὡς ἀπὸ σημείου μικρὸν κελλίον κτίσας συνηυλίζετο μετὰ τοῦ ἁγίου, καὶ ἀμφότεροι ὡς ἐν ἑνὶ σίμβλῳ τῷ ἰδίῳ ἀσκητηρίῳ τὸ μέλι τῆς ἀρετῆς ἐτύγχανον κηροπλαστοῦντες· εἶτα οὐκ οἶδ᾿ ὅπως ὁ μὲν ἅγιος Μακάριος ἐπανῆλθεν εἰς Χῖον, ὁ δὲ ἅγιος Γρηγό-

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ριος μετῴκησεν εἰς ἕτερον μέρος τῆς αὐτῆς Νήσου καὶ ἐδείματο τὸ περικαλλὲς καὶ ὡραῖον κάθισμα τὸ λεγόμενον «τοῦ Γράβα» καὶ μέχρι τῆς σήμερον καλῶς ὑπὸ τῆς Μονῆς συντηρούμενον.

Ἡ σημείωσις αὕτη συνετάχθη παρὰ *Νικοδήμου Ἱερομονάχου Θεολογίτου τοῦ ἐκ Πάτμου.*

Ὠδὴ ζ΄. Παῖδες Ἑβραίων ἐν καμίνῳ

Ῥῦσαι ἐνθέοις σου πρεσβείαις, τῆς κολάσεως ἡμᾶς τοὺς σοὺς οἰκέτας, εὐφημοῦντας τοὺς σοὺς ἀγῶνας Ἱεράρχα, καὶ τῷ Χριστῷ κραυγάζοντας, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Παῦσον ταῖς θείαις σου πρεσβείαις, τὰ φρυάγματα τῶν ἀσεβῶς φρονούντων, Ἱεράρχα Χριστοῦ, καὶ τὴν ὀφρὺν τὴν τούτων, κατάβαλλε Μακάριε, εὐσεβῶν ὑψῶν τὸ κέρας.

Στῆσον δεινῶν τὰς καταιγίδας, ἱκεσίαις σου τὰς νῦν ἐπερχομένας, Ἱεράρχα Χριστοῦ Μακάριε, καὶ δίδου ἡμῖν τοῦ βίου πέλαγος, διαπλέειν ἐν γαλήνῃ.

Θεοτοκίον.

Ῥῶσιν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, τοῖς οἰκέταις σου παράσχου Θεοτόκε, πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν πρεσβείαν ποιουμένη, τὸν σόν υἱὸν καὶ Κύριον, τὸν ἰώμενον τὰ πάθη.

Ἄλλος. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Οὐκ αἰσχύνονται, ἡμᾶς οἱ διαβάλλοντες, ὡς προκηρύττοντας, τὰ τοῦ Ἁγίου Πατρός, πασίγνωστα θαύματα, καὶ μεγαλύνοντας· ἀλλὰ γνώτωσαν, ὅτι δοξάζει Κύριος τοὺς βιώσαντας ὁσίως (*).

Τὶς ἀπέδωκε τῇ φύσει τὸν παράλυτον, ἀπὸ γεννήσεως πόδα τεχθέντος παιδὸς ἠρτημένον ἕλκοντος ὥς περ τι ἄψυ-

(*) Τοῦ τροπαρίου τούτου τῆς ἀρχῆς μονον ὑπαρχούσης ἐν τῷ χειρογράφῳ, προσετέθη τὸ λοιπὸν συντεθὲν ὑπὸ τοῦ Α. Κ.

χον ; τίς οὖν δίποδα τὸν πρὶν μονόπουν ἔδειξε, καὶ δυσὶ περιπατοῦντα ;

Τί ἂν εἴποιεν, πρὸς ταῦτα οἱ ταλαίπωροι ; οὐδὲν τὸ σύνολον, πλὴν ἃ ψυχῆς μοχθηρᾶς, βασκάνου τε ἴδια· οὐδὲ γὰρ φύσεως, τὰ τελούμενα, οὐδ' Ἱπποκράτους ἕξεως, ἀλλ' ἁγίου παρρησίας.

Θεοτοκίον.

Ἡ Βασίλισσα, Παρθένος ἡ κυήσασα, τὸν Βασιλέα Χριστόν, οἴκτειρον σῶσόν με νῦν, κλονούμενον πάθεσι, πίστει στερέωσον, καὶ ὁδήγησον, πρὸς σωτηρίους τρίβους με, τῶν πιστῶν ἡ σωτηρία.

Ὠδὴ ή. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ δοξασθέντα.

Ἱεραῖς σου Μακάριε πρεσβείαις, πρὸς τὸν Κτίστην, βελτίωσιν ἐξαίτει, ἡμῖν τοῖς σὲ ὑμνοῦσι βίου κρείττονος, καὶ πταισμάτων λύσιν, ἵνα σε τρισμάκαρ ὑμνῶμεν κατὰ χρέος.

Ἱεράρχα φύλαξ τε καὶ Προστάτης, ἐν ἀνάγκαις ἔσο μοι τῷ σῷ δούλῳ, καὶ ἐπειδὰν τὸ πνεῦμά μου χωρίζηται, ἐκ τοῦ σκήνους τούτου, ἐν πολλῷ ἀγῶνι κουφίζων τὰς ὀδύνας.

Ἱεράρχης καὶ λειτουργὸς Κυρίου, ἐν Κορίνθῳ ἐγένου πρὶν θεόφρον, τῆς Χίου δὲ κοσμήτωρ καὶ Διδάσκαλος, εἶτα ἀνεφάνης, ἔργοις σου ἐνθέοις, καὶ λόγοις θεοπνεύστοις,

Θεοτοκίον.

Παναγία Τριὰς ἡ ἐν μονάδι, τοὺς σοὺς δούλους ἡμᾶς τοὺς ἐπταικότας, ταῖς εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις οἴκτειρον, τῆς ἁγνῆς Παρθένου, καὶ πλημμελημάτων, συγχώρησιν παράσχου.

Ἄλλος. Παῖδας εὐαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ.

Πάντας συγκαλῶ τοὺς ἔσω λόγου, τὴν ἴασιν ἐξειπεῖν μοι τὴν τοῦ σύριγγος· τίς ποτε τεθέαται ; ἢ τίς ποτε ἤκουσεν, εἰκοσαέτη σύριγγα, χειρούργου ἄνευθεν, ἐν τμήματι δὲ ῥάχους πεπαῦσθαι, ὕλης ἐκχυθείσης σαπρᾶς τε καὶ δυσώδους.

Θαῦμα ἀληθῶς τοῦτο οὐ πλάσμα, ὁ οἶκος τῆς ἰαθείσης

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ἐκεῖ ἐστήκεν, ὅπου ἡ Μητρόπολις, διὸ πεισθῆναι πάρεστι τοὺς ἀντερίζοντας, καὶ δίκαιον τὰ πάντα μαθόντας, ἀντὶ ληρωδίας προσάγειν ὑμνωδίας.

Χαίρετε πιστοὶ λαοὶ τῆς Χίου, Προστάτην πεπλουτηκότες ἑτοιμότατον· πρὶν γὰρ διὰ σώματος, νῦν δὲ διὰ Πνεύματος, εὐεργετεῖ ἑκάστοτε, θείοις ἰάμασι, Μακάριος ὁ πρώην Κορίνθου, πάντας τοὺς αἰτοῦντας ἐν πίστει τὰ πρὸς χρείαν.

Θεοτοκίον.

Ὀπίσω σου ἔδραμον γυναῖκες, τῶν μύρων τῶν ἡδυπνόων ἐπαισθόμεναι, πάναγνε θεόνυμφε, Κόρη ἀπειρόγαμε, τοῦ ἐκ γαστρός σου λάμψαντος, μονογενοῦς Υἱοῦ, καὶ σοὶ συμβασιλεύουσιν ὄντως, ἀνυμνολογοῦσαι Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὠδὴ Θ΄. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ Οὐρανός.

Νοσοῦσι τὴν τῶν νόσων ἀπαλλαγήν, θλιβομένοις τὴν θείαν παράκλησιν, δίδου ταῖς σαῖς Ἱεραῖς πρεσβείαις πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ποιητὴν τοῦ σύμπαντος, καὶ τοῖς ἐν ἀνάγκαις καὶ συμφοραῖς, τὴν λύτρωσιν παράσχου καὶ τὴν τῶν ἐπταισμένων, πᾶσι τὴν ἄφεσιν, Μακάριε.

Πρεσβείᾳ σου ἀγρύπνῳ πρὸς τὸν Θεόν, Ἱεράρχα Κυρίου Μακάριε, σκέπε ἡμᾶς, τοὺς ἀνευφημοῦντάς σε εὐσεβῶς, καὶ πόθῳ δεομένους σου, καὶ ἐξαιτουμένους σου ἐκ ψυχῆς, τὴν θείαν προστασίαν, ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ βίου, ἵνα σε ὕμνοις μεγαλύνωμεν.

Τὴν δέησιν τῶν δούλων σου εὐμενῶς, θεοφόρε Μακάριε, πρόσδεξαι, νέμων ἡμῖν, πάντα τὰ αἰτήματα συμπαθῶς, ἃ παρὰ σοῦ αἰτούμεθα, τὰ πρὸς σωτηρίαν τὴν ἑαυτῶν, τοὶς θεῖόν σε Μεσίτην, θεῷ προσαγαγοῦσι, τῷ φιλανθρώπῳ καὶ οἰκτείρμονι.

Θεοτοκίον.

Φιλάγαθε Παρθένε χριστιανῶν, ἡ ἐλπὶς ἡ βεβαία περίσωζε, ἐκ πειρασμῶν, τοῦ παρόντος βίου πάντας ἡμᾶς, καὶ τῶν ἐκεῖ κολάσεων, τῶν ἀποκειμένων δίκῃ Θεοῦ, ἡμῖν τοῖς πλημμελοῦσι, διὰ τῆς μετανοίας, ῥυσθῆναι πρέσβευε δεόμεθα.

Ἄλλος. Ἅπας γηγενής.

Φόρτος ὥς περ τις, προσήχθη τῷ μνήματι τῷ τοῦ Παμμάκαρος, θέαμα φρικτότατον, ἡ Ἰατρόπαις τέως ὑπάρχουσα ἀλλ' ὑγιὴς ἐπέστρεψε, πάντας ἐκπλήττουσα, τοὺς εἰδότας· τρέχουσα γὰρ δείκνυσι τὴν ὑγείαν ἡ πρώην παράλυτος.

Ἄβυσσον ὁρῶ, θαυμάτων ἐφέλκουσαν ἑτέραν ἄβυσσον· πάντα οὖν ἀδύνατον, ἐξαριθμῆσαι, καὶ ἀναμνήσασθαι· ἀλλ' ἡ πληθὺς τὰ σύμβολα πίστει προσάγουσα, καταπλήττει πάντα νοῦν δεικνύουσα, τῇ πληθύϊ. μικροῦ ὑπεράριθμα.

Μέγαν ἀληθῶς, ἡ χάρις σε δείκνυσι, Πάτερ Μακάριε· Ὄργανον γὰρ ἄξιον, τοῦ παρακλήτου γέγονας Πνεύματος, ὡς ἡ πληθὺς παρίστησι τῶν θαυμασίων σου, εἰ δὲ πάντες ἥκιστα τυγχάνουσι, τίς συνήσει Κυρίου τὰ κρίματα;

Θεοτοκίον.

Σῶσόν με ἁγνή, Σωτῆρα κυήσασα τὸν πανοικτίρμονα· οἴκτειρον τὸν δοῦλόν σου, πρὸς μετανοίας ὁδοὺς κατεύθυνον, τοῦ πονηροῦ τὰ σκάνδαλα, ἐκ μέσου ποίησον, δυσωποῦντα, ἔχουσα Μακάριον, σὲ σεμνὴ τὸν πιστόν σου θεράποντα.

Ἐξαποστειλάριον. Ἐν πνεύματι τῷ Ἱερῷ

Πόθος Χριστοῦ Μακάριε, ἐκ παιδὸς τὴν ψυχήν σου, κατέσχεν ἀξιάγαστε, ὅθεν πάντα ἐμφρόνως, τὰ ἐν γῇ κατέλιπες, ὡς θεόφρων ὅσιε· διὸ χρίσματι θείῳ, ἱερατείας τῆς σεπτῆς, ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ προειδὼς τοὺς οἰκείους.

καὶ τῆς Ἑορτῆς. Εἰς τοὺς Αἴνους. ἦχ. δ΄.

Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθείς

Ὁ ἐπαξίως τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, ἐκ Θεοῦ δεξάμενος θεῖος Μακάριος, δι᾽ ἀρετῆς τελειότητα, καὶ πολιτείας, πρόκειται ἤδη ἡμῖν εἰς ἔπαινον, ὅν περ εὐφημήσωμεν, θείοις ἐν ᾄσμασιν, ὡς λειτουργὸν Ἱερώτατον, τῶν Μυστηρίων, ὡς οἰκονόμον πιστὸν καὶ φρόνιμον, ὃν ὁ Δεσπότης κατεστήσατο, τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας ὡς εὔσπλαγχνος, ὁ ποθῶν τὴν ἁπάντων σωτηρίαν ὡς φιλάνθρωπος.

Ἱεραρχίας χρισθεὶς χρίσματι θείῳ, Ἱερῶς ἐποίμανας Πάτερ Μακάριε, τὸ τοῦ Χριστοῦ θεῖον ποίμνιον, τὸ πιστευθέν σοι, εἶτα ἐν πόνοις θείας ἀσκήσεως, ὅλως παναοίδιμε, πρὸς θεῖον ἔρωτα, ἀνεπτερώθης καὶ γέγονας, ἔνθεος ὅλως, καὶ ζῶν ἐν Κόσμῳ ὡς ἐπουράνιος, ἔσχες τὸ φρόνημα μετέωρον, δι' εὐχῆς νοερᾶς πρὸς τὸν Κύριον, ὃν ἱκέτευε σῶσαι, καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὡς παρρησίαν Παμμάκαρ κεκτημένος, πρὸς τὸν πανοικτίρμονα Θεὸν Μακάριε, δεινῶν ἡμᾶς ἐλευθέρωσον, τοὺς σὲ τιμῶντας, ψυχῆς καὶ σώματος ἱκεσίαις σου, βίου τε βελτίωσιν, προκοπὴν πίστεως, εἰρήνην πᾶσιν ὁμόνοιαν, καὶ σωτηρίαν ἡμῖν ἐξαίτησον μεσιτείᾳ σου· καὶ γάρ σε Πρέσβυν ἀξιόχρεων, καὶ μεσίτην πρὸς Κύριον ἔχομεν, ὃν ἱκέτευε σῶσαι καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὥς περ τὸ πάλαι Λουκᾶς τε καὶ Κλεώπας, Χριστῷ συνοδεύοντες καὶ συλλαλοῦντες αὐτῷ, καὶ μὴ γινώσκοντες ἔφασκον μετὰ τὸ γνῶναι, οὐχ ἡ καρδία ἡμῶν ἐκκέκαυται, ὅτι τὸν ποθούμενον συνόντα εἴχομεν; καὶ νῦν ἡμεῖς προσκυνοῦντές σου μορφῆς τὸν τύπον, καὶ τὰ ὀστέα, ἐκ πόθου φλέγεται, ὅσιε Πάτερ ἡ καρδία ἡμῶν, τῶν συνόντων σοι ζῶντι Μακάριε, καὶ μὴ γνόντων τὸ ὕψος τῆς σῆς θείας τελειότητος.

Δόξα. ἦχος Πλ. δ'.

Ἐν Ἱεροῖς ᾄσμασι πιστοί, ἱερῶς εὐφημήσωμεν τὸν θεῖον Ἱεράρχην τοῦ Χριστοῦ Μακάριον, τελοῦντες αὐτοῦ τὴν πάνσεπτον μνήμην, προσκυνοῦντες τῆς μορφῆς τὴν ἐμφέρειαν, καὶ μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας ἀσπαζόμενοι, τὰ πάντιμα καὶ χαριτόβρυτα λείψανα· πρεσβεύει γὰρ διηνεκῶς τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ Κόσμου καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ κανόνος ᾠδὴ γ'. καὶ ϛ'. Ἀπόστολον, «Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς»· ζήτει εἰς τὰς 13 Νοεμβρίου, τοῦ Χρυσοστόμου. Εὐαγγέλιον ἱεραρχικὸν ἢ ὁσιακόν. Κοινωνικόν, «εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος».

Μεγαλυνάρια

Τῆς Μακαριότητος ἐντρυφῶν, καὶ τῆς θείας δόξης ἀπολαύων τῆς ὑπὲρ νοῦν Πάτερ Ἱεράρχα, μνημόνευε τῶν πόθῳ τιμώντων σου τὴν μνήμην, τὴν ἀεισέβαστον.

Τῶν Ἀρχιερέων τὴν καλλονήν, καὶ τῶν Μοναζόντων τὴν εὐπρέπειαν καὶ πιστῶν, πάντων τὸν Προστάτην, Μακάριον τὸν θεῖον, ἐν ᾄσμασι καὶ ὕμνοις, ἀνευφημήσωμεν.

Δίδου πᾶσι πάντα σαῖς προσευχαῖς, Ὅσιε Κυρίου, τὰ αἰτήματα συμπαθῶς, τὰ πρὸς σωτηρίαν, τοῖς πόθῳ προσιοῦσι, ὡς ἔχων παρρησίαν, Μάκαρ πρὸς Κύριον.

(Ἀθανασίου τοῦ Παρίου)

Θεῖόν σε φωστῆρα καὶ ὁδηγόν, ἴσμεν ἀνιόντων, ἀπὸ γῆς εἰς τοὺς οὐρανούς, λόγοις τε καὶ ἔργοις, θαυμάτων τε ἀκτῖσι, Κορίνθου Ἱεράρχα, θεῖε Μακάριε.

Ἔπιδε, ὦ Πάτερ ἐξ οὐρανοῦ, ἴδε τοὺς σοὺς Χίους, οὓς ὡς παῖδας πάλαι φιλεῖς, τούτοις παροικήσας, καλῶν τε πάντας πλήσας, τὸ χρέος σοι πληροῦντας τὸ κατὰ δύναμιν.

Τῆς Πελοποννήσου θεῖον βλαστόν, Πάτμου, Ἰκαρίας, καὶ τῆς Χίου τὸν στολισμόν, χριστωνύμων πάντων τὸ νέον μέγα κλέος, Μακάριε τρισμάκαρ, ὕμνοις τιμῶμέν σε.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου

Τὸν Κορίνθου ποιμένα, τὸν τῷ ὄντι Μακάριον, τὸν Θεοῦ προνοίᾳ τῆς Χίου ἀναφανέντα κοσμήτορα, ἐν πράξεσιν ὁμοῦ καὶ διδαχαῖς, τιμῶμέν σε φαιδρῶς ἐν ἑορτῇ· θεραπεύεις γὰρ νοσοῦντας, καὶ ἀπελαύνεις ἀκάθαρτα πνεύματα. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ! δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι! δόξα τῷ τὰ ὀστᾶ σου πηγὴν θαυμάτων ἀναδείξαντι!

ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Ἀναγνώσματα ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑσπερινῷ τοῦ Ἁγίου.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα

Μνήμη δικαίου μετ᾽ ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὅς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη· νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ. Καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν, υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκεύασα βουλὴν καὶ γνῶσιν, καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια· ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν, καὶ πλησθήσεσθε πνεύματος.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα

Δίκαιος, ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις· καὶ ἡλικία γήρως

βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος, ἠγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη. Ἡρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ· βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες, καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, χείλη δὲ ἀνδρῶν ἐπίστανται χάριτας· στόμα σοφῶν μελετᾷ σοφίαν. Δικαιοσύνη δὲ ῥύεται αὐτοὺς ἐκ θανάτου. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς· υἱὸς γὰρ δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν· καὶ ἐν ἀγαθοῖς αὐτοῦ καρπὸν δικαιοσύνης τρυγήσει. Φῶς δικαίοις διὰ παντός, καὶ παρὰ Κυρίου εὑρήσουσι χάριν καὶ δόξαν. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἀναπαύσεται σοφία. Ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. Σοφία Κυρίου φωτιεῖ πρόσωπον συνετοῦ· φθάνει γὰρ τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτήν, πρὸ τοῦ γνωσθῆναι, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπόντων αὐτήν. Ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτήν, οὐ κοπιάσει· καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι᾽ αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς. Σοφίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία. Διὰ ταῦτα καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς, καὶ ἐφίλησα ταύτην, καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου· καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ· ὅτι ὁ πάντων Δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν· μύστης γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἱρέτις τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οἱ πόνοι αὐτῆς εἰσὶν ἀρεταί. σωφροσύνην δὲ καὶ φρόνησιν αὕτη διδάσκει, δικαιοσύνην, καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε

τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν· ἐπίσταται στροφὰς λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων. Καὶ πᾶσι σύμβουλός ἐστιν ἀγαθή· ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν αὐτῇ, καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας· Θεὲ πατέρων, καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ὅτι ἐγὼ δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. Ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου· ἵνα συμπαροῦσά μοι διδάξῃ με τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί· καὶ ὁδηγήσῃ με ἐν γνώσει, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.

ΤΕΛΟΣ.

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ Πάτμου.

Ὁ μακαριότατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Ἰάκωβος Παγκώστας ὁ Πάτμιος σώματα 50
Ὁ Πανιερώτατος Ἅγιος Πηλουσίου κ. Ἀφιλόχιος Πάτμιος 25
Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Νικόδημος ἱερομόναχος 20
Τὸ ἱερὸν Μοναστήριον Ἰωάν. τοῦ Θεολόγου τοῦ ἐν Πάτμῳ. 25
Τὸ Κάθισμα τοῦ ἁγίου Μακαρίου Κορίνθου, τὸ εὑρισκόμενον ἐν Πάτμῳ 20
Τὸ ἐν Πάτμῳ μοναστήριον τῶν γυναικῶν 10
Τὸ ἐν Σάμῳ μοναστήριον τῆς νέας Ζωοδόχου Πηγῆς 10
Τὸ ἐν Ἰκαρίᾳ μοναστήριον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ 25

Οἱ ἐν Χίῳ καὶ χωρίον Βροντάδῳ.

Παναγίας Ἐρυθιανῆς, καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου 4
Ὁ ταπεινὸς ἀρχιμανδρίτης Χριστόφορος Σερέμελης 5
Ὁ σκηοφύλαξ Κωνσταντῖνος Καλανκιᾶς 1
Ἱεροδιάκονος Θεόδ. Καλανκιᾶς 1
Ἱεροδιάκονος Σταμ. Παγούδης 2
Ἀναγνώστης Ἰωάν. Ἀκάβαλος 1
Ἀναγνώστης Παντ. Κυλαδίτης 1
Ἀναγνώστης Ματθ. Μουνταὶς 1
Ἀναγνώστης Στέφ. Γ. Τσιχλῆς 1
Δημοδιδάσκαλ. Ἀνδρέας Πιθῆς 10
Δημοδ. Ἰωάννης Γλύκας 5
Πέτρος παπᾶ Βουτσάδης 5
Ἑλληνοδ. Βρ. Δημ. Χαλκίτης 5
Δημ. Βρετόπουλος βιβλιωπώλ.
Στυλιανὸς Α. Π. Κάσταιος 1
Δημήτριος Δ. Μηχαλινὸς 1
Μιχαὴλ Κ. Κουδῆς 1
Εὐστάθιος Κάστανος 1
Κωνσταντῖνος Π. Συρῆς 1
Νικόλαος Ζ. Τζουριὸς 1
Κωστῆς Ι. Αὐτιαδάκης 1
Ἀντώνιος Ματσήλας 1
Στυλιανὸς Ν. Παγιάβλας 1
Νικόλαος Κολάκης 1
Νικόλαος Καραΐσκος 1
Ἰωάννης Ν. Παντέλας 1
Ἀντώνιος Ν. Παντέλας 1
Γεώργιος Βαριάδης 1
Κωστῆς Σκέλλας 1
Νικόλαος Ζ. Παντέλας 1
Ἀπόστολος Λοΐζος 1
Δημήτριος Κριτηκὸς 1
Ἐμμανουὴλ Μαρμαρινὸς 1
Μιχαὴλ Κ. Γέμελος 1
Σταμάτιος Ι. Καμίνης 1
Ἰωάννης Δ. Κωστάλας 1
Ἰωάννης Π. Κάστανος 1
Ἐλισσαῖος Μιλαΐτης 1
Στάμος Π. Μ. Χαρτουλάρας 1
Γεώργιος Χ. Κ. Ζανάρας 1
Χ. Φίληπας Ζανάρας 1
Νικόλαος Λ. Ζανάρας 1
Νικόλαος Ιω. Παγιαύλας 1
Σταμάτιος Παππαζῆς 1
Χ. Δημήτριος Παππαζῆς 1
Μιχαὴλ Παππαζῆς 5
Ἰωάννης Παππαζῆς 5

Νικόλαος Καρουσάκης	1
Δημήτριος Κ. 'Ανδριάδης	1
Γεώργιος Δ. Τσουκάλας	1
'Εμμανουὴλ Χ. Κ Κοσμᾶς	1
Γεώργιος Χ. Π. Κοσμᾶς	1
'Αντώνιος Χ. Π. Κοσμᾶς	1
Νικόλαος Μ. Φωτηνὸς	1
'Αντώνιος Γιαννακάκης	1
Ζανῆς Γιαννακάκης	1
Γεώργιος Γιαννακάκης	1
Σωτήριος Τριπολίτης	1
Κωνσταντῖνος Φραγκάκης	1
Μανθέος Καμίνης	1
'Ελισσέος Μηλαΐνης	1
Φραγκούλης 'Αντριάδης	1
Χ. Γεώργιος Νικολάκης	1
'Ιωάννης Κουφοπαντελῆς	1
Γεώργιος Σαρανόπουλος	1
Μιχαὴλ Τσικριμάνης	1
Γεώργιος Φραγκάκης	1
'Αναστάσιος Γεωργαντῆς	1
Μιχαὴλ Δ. Πηθῆς	1
Λεωνίδης Κυλαδίτης	1
Διὰ τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς ἁγ. Ματρώνης Χαλάνδρων	5
Νιφοδόρα μοναχὴ Λαδίδενα Καθιγουμένη	2
'Αγαπία μοναχὴ Βουνδούρη ἡγουμένη τῆς Μονῆς ἁγ. Νικολάου εἰς 'Ρεϊσδερὲ	10
Μιλτιάδης 'Ιω. Κωστάλας	1
Εὐστράτιος 'Ιω. Πηταούλης	1
Σταμάτιος Ν. Ζανῖκος	1
Χριστόφορος Ν. Ζανῖκος	1
'Ιωάννης Ν. Ζανῖκος	1
'Ιωάννης Α. Καλογριᾶς	1
Δημήτριος Μ. Τζοῦρος	1
Θεμιστοκλῆς Μ. Τζοῦρος	1
Νικόλαος 'Ιω. Γλύκας	1
Δημήτριος Α. Χαλιορῆς	1
Μικὲς Ἱερῆς	1
'Αντώνιος Δ. Κοτσάνης	1
Κωνσταντῖνος Α. Γρῆγος	1

'Αντώνιος Βοῦς	1
Κωνσταντῖνος Δ. Κοτσάνης	1
Μάρκος Μαθιούδης	1
Χ. Στυλιανὸς Καστόρης	1
Δημ. Χ. Σ. Καστόρης	1
Φραγκούλης Συδέρας	1
Θεόδωρος Ποῦλος	1
Γεώργιος Μ. Μπριλῆς	1
Δημήτριος Ν. Γκιούλης	1
Λεώντιος Χ. Γ. Μπριλῆς	1
Χ. Μιχαὴλ Σ. Μπριλῆς	1
Γεώργιος Μαμαντώνης	1
Διαμαντῆς 'Ιω. Καψαλὸς	1
Πέτρος Ν. Καστόρης	1
Γεώργιος Ν Καστόρης	1
Λεωνῆς Κ. 'Ακάβαλος	1
Πέτρος Κ. 'Ακάβαλος	1
Κωστῆς Χ. Ν. 'Αντριάδης	1
Δημήτριος Χ. Ν. 'Αντριάδης	1
Κωνσταντῖνος Γ. Κωστάλας	1
Μιχαὴλ Ν. Μήτζης	1
Γεώργιος 'Ανδ. Σκούφαλος	5
Διαμαντῆς 'Ανδ. Σκούφαλος	1
'Αντώνιος 'Ανδ. Σκούφαλος	1
Δημήτριος 'Ανδ. Σκούφαλος	1
Μάνθαῖος 'Ιω. Παππαζῆς	1
Δημήτριος 'Ιω. Παππαζῆς	5
Σταμάτιος Μαρ Παππαζῆς	1
Γεώργιος Λεων. Αὐγουστῖνος	1
Κωνσταντῖνος Στῆρος	1
Μάρκος 'Ιω. Τριπολίτης	1
Δαμ. 'Ιω. Τριπολίτης	1
Γεώργιος 'Ιω. Ξενιὸς	1
Κωστῆς Καλίτσης	1
Δημ. Καλίτσης	1
Γεώργιος Καλίτσης	1
Δημ. 'Ισ. Γαρῆς	1
'Αντώνιος 'Εμ. Σπηνάρης	1
Γεώργιος Σπηνάρης.	1
Σταμάτιος Θ. Τσατσαρώνης	1
Κωνστ. Θ. Τσατσαρώνης	1
Φύληπας Ν. Τσατσαρώνης	1
Δημ. Ν. Τσατσαρώνης	1

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΥ

Λεώντιος Σπλιανῆς	1
'Ιωάννης Ψωμάκης	1
Διαμαν 'Ισιδ. Πηταούλης	1
Παντελ. 'Ισιδ. Πηταούλης	1
Νικόλαος Π. Καλημασίας	1
Δημ. Π. Καλημασίας	1
Κωνσταντῖνος 'Αντριάδης	1
'Ιωάννης 'Αντριάδης	1
Σταμ. 'Αντριάδης	1
Μιχ. 'Αντριάδης	1
Δημόκριτος Μ. Πηθῆς	1
'Εὐαγγελινὸς Γ. Καμήνης	1
Γεώργιος 'Αθ. Χ. 'Εμμανουὴλ	1
'Ιω. Ν. Μπουλᾶς	1
Δημ. Στ. Συρῆς	1
Θεόδ. Παν. Σκούφαλος	1
Λεων. Βασιλάκης	1
Κωνστ. Ζανῖκος	1
'Αντώνιος Κολάκης	1
'Ιωάν. Παντ. Σκούφαλος	5
Λεωντῆς Παντ. Σκούφαλος	1
Κωνσταν. Παντ. Σκούφαλος	1
Κωνσταν. Στερ. Σκούφαλος	2
'Ιωάννης Θεοδωράκης	1
Στέφανος 'Ιω Τσαλήκης	1
Στέφανος 'Ιω. Καμίνης	1
Φραγκούλης Κ. Πηθῆς	1
Νικόλαος 'Ιω. Καμίνης	1
Λεων. 'Ιω. Τσαλίκης	1
Λεων. Τζημῆς	1
Δ. Αἰώνας	1
Αὐγ. Δ. 'Αντριάδης	1
'Ισίδ. Ν. Ξηγκᾶς	1
Σταδρ. Ν. Ξηγκᾶς	1
Μικὲς Δ. Ξηγκᾶς	1
Γεώργιος Δ. Ξηγκᾶς	1
'Αντώνιος Βασιλάκης	1
Σταμ. Δημ. Τσαλίκης	1
'Αποστόλης Χ. Στ. 'Αντριάδης	1
'Αποστ. 'Εμ. 'Αντριάδης	1
'Εμμανουὴλ Ν. Τελῆς	1
'Αποστ. Ν. Τελῆς	1
'Ιω. Γεωρ. Μοναχὸς	1

'Ιω. 'Αντ. Σκαρβέλης	1
Μιλ. Ν. Παπαλᾶς καὶ ἀδελφοὶ	10
Γεώργιος Σταμ. Τζουρῆς	2
Κωνστ. Στ. Τσίγλας καὶ ἀδελ.	5
'Αλέξανδρος Γεωρ. 'Αλάτζης	5
Γεώργιος Ν. Σπανολιὸς	5
'Ιωάννης 'Απ. Μαθιούδης	5
Σταμάτιος Κανέλος	5
'Ιωάννης Πλουμᾶς	5
Λεώντιος Γιανακάκης	5
Ζανῆς Κωνστ. Πηθῆς	2
Ζανῆς Σπερδούκλης	5
Ξένος Μινέτας	2
Δημήτριος Πηταούλης	1
Γεώργιος Κοκόλας	10
Χ. Γεώργιος Φαραλιὸς	2
Πέτρος Λημνιὸς	5
Νικόλαος Φυκιὸς	2
Θεόδωρος Μιχαλινὸς	5
Γεώργιος Καρούσης	5
Κωνσταντῖνος Τζούβαλος	2
Γεώργιος Μαμουζέλος	2
Δημήτριος 'Απέσος	2
'Ιω. Θ. Γκιούλης καὶ ἀδελφοὶ	10
Πέτρος 'Οργέτας καὶ ἀδελφοὶ	10
Λεώντ. Ν. Μπαχᾶς καὶ ἀδελ.	5
'Ιω. Χαρικόπος καὶ ἀδελφοὶ	5

'Ερμουπόλεως καὶ Σύρου.

Τὸ ἀδελφάτον τοῦ 'Αγίου Μακαρίου Κορίνθου Σωμ.	10
Παναγιώτης Α. Τεβετζιάδης	1
Σταμάτιος Γ. Χουρίας	1
Νικόλαος Η. Μιαούλης	1
Κωνσταντ. Γ. Εὐθυμίου	1
Μιχαὴλ Δανιόλος	1
Δανάη Μύρωνος	1
'Ελένη Γ. 'Ηλιάδου	
Ξενοφῶν Σῶκος	1
Ν. Χριστόφορος	1
'Αχιλλεὺς Ζέης	1
Λεωνίδας Μανοῦσος	1
'Εμμ. Λέανδρος	1
Μαρ. Ρέγκος	1

Δημ. Μελαχρινός	1
Μάρκος Β. Σαρρῆς	1
Ἐμμ. Εὐστρατίου	1
Ἀρετὴ Α. Ἀντωνακοπούλου	1
Σοφία Εὐ Σάλτα	1
Μαριγὼ Κ. Χρύση	1
Δημήτριος Μ. Κωττάκης	1
Σταῦρος Γ. Βουτζινᾶς	1
Χαρ. Γ. Σαραντόπουλος	1
Ν. Θεοδώρου	1
Α. Ι. Γλύκας	1
Ν. Καπελάκης	1
Ἀριστ Ἀντωνάκης	1
Ἰω. Ἀλμπανάκης	1
Ν. Σακελλίων	1
Ἀλέξ. Μάσγας	1
Κ. Συρμαλένιος	1
Ἐμμ. Ζορναζάκης	1
Μιχ. Φραντζεδάκης	1
Σπυρ. Μαγκάκης	1
Γεώργ. Καρίκης	1
Δ. Ν. Σφακτός	1
Φ.λ. Μελλᾶς	1
Πέτρος Ὀλυμπίου	1
Ἰωάννης Σαλαπάτας	1
Πέτρος Τρέμας	1
Ἀγγελικὴ Ν. Βαρβαρέσου	2
Μιχαὴλ Κουφουδάκης	1
Νικολαΐδης	1
Πέτρος Πρέκας	1
Παντολέων Γ. Φοράδης	2
Δημήτριος Ἰω. Νεαμονιτάκης	2
Ἀντώνιος Νεαμονιτάκης	2
Σπῦρος Κωσταρᾶς	1
Αὐγουστίνα Ν. Μαυροκορδάτου	2
Θεμιστοκλῆς Φρυδᾶς	1
Χ. Λεοντῆς Γαρῆς	2
Ἀντώνιος Ν. Μπαχᾶ.	2
Βασίλειος Παπᾶ Ἀθανασίου	2
Ζανῆς Γλύκας	1
Μάρκος Γλύκας	1
Περικλῆς Γλύκας	1
Δημήτριος Γλύκας	1
Νικόλαος Γλύκας	1
Λεωνίδας Γλύκας	1
Δ. Γ. Γλύκας καὶ ἀδελφοὶ	10
Ἰωάν. Γλύκας ἱεροδιάκονος	5
Ἐλευθ. Σ. Πλυτᾶς ἱεροδιάκονος	1
Θεοφάνης Παππαδόπουλος	1
Μιχαὴλ Ἀράπης ἱερεὺς	1
Δημήτριος Λιβέριος ἱερεὺς	1
Ἰωάννης Λεοντίδης ἱερεὺς	1
Ἰωάννης Περατικὸς ἱερεὺς	1
Γεώργιος Ν Ἀνέζης ἱερεὺς	1
Εὐστράτιος Γιαμαλάκης	2
Ἀντώνιος Π. Νιαμονιτάκης	1
Κωνσαντῖνος Μπαρμπούνης	1
Κωνσταντῖνος Ἀχλαδίτης	2
Θεμιστοκλῆς Γαλούνης	1
Μιχαὴλ Βαλμᾶς	1
Σταῦρος Τζετζισόπουλος	1
Νικόλαος Βούργαρης	1
Κ. Ἰω. Κωστάλας	1
Ἀντώνιο, Ἀνδρεάδης	1
Κωστ. Κάβουρας	1
Ἀνδρέας Κάβουρας	1
Δημήτριος Φράγκος	1
Μαρῆς Νιαμονιτάκης	1
Λουκᾶς Χατζῆ Ἐλευθερίου	5
Σταῦρος Μπαρμπέτας	1
Σωτήριος Ἀρβανίτης	1
Εὐάγγελυς Κ. Νικολάκης	1
Κωνστ. Νικολαΐδης	1
Γεώργιος Ν. Ἐμμανουὴλ	1
Ἰω. Χ. Ἀντωνίου	1
Γεώργιος Κοντομίχαλος	1
Γεώργιος Θ. Κολενδριανὸς	1
Ἀπόστολος Κόκκινος	1
Πέτρος Βόντας	1
Γεώργιος Καραντζᾶς	1
Πέτρος Ἰακωβόπουλος	1
Νικόλαος Πασχάλης	1
Πέτρος Τρέμης	5
Ν. Γ. Γιάνναρης	2

48 Σανδαμαρινή πεοί Άγ. Σωμεών ... η άρτημίας Βουνάνης. ... αισθήσεως.

σ. 38 ένωσία Εκκλησίας Αγίας Μακαρίου.
40 Απαντησιί, Εκκλήσια Αγία Μακαρίου.
42 Εκκλήσια Αγία Μακαρίου.

σελ. 18 Αρχιδιάκονος Αθανάσιος

ό Πάριος

σ. 45 Μητροπολιτική έκκλ. του Αγίου

Νικολάου.

— Πεντήκοντα η έκδοσις βιβλίων υπό Μακαρίου.
25, α'.) Ιερά φιλοκαλία των Νηπτικών
" β'.) Η Καταδίκη Πλάτωνος Μάξιμος (Κοραή;)
" γ'.) Ελεγκτικός.
29 δ'.) Χριστιανική απολογία.
30 ε'.) περί συνεχούς μεταλήψεως των θείων μυστηρίων.
33 ζ'.) Κεφαλαριον.
51 Χειρόγραφα ... εν Κάτω ... 1743

48 Κώνστ. Μαϊ... λος ... Ζακυνθίου

44 Ιατρός Αγαπάνεγχος

45 Ματθαίος Μεταξάς εν τη ένωσει της Λεοντοπόλεως Αγίου Μηνά

34 αναστόρια λείψανα αυτού.
36 1809 πρώτον όσιος αναστορισθείς λείψανα Μακαρίου.

Τιμάται Νέας δραχμάς 1.50.

37 διήγησις Μακαρίου τελευταίας Κορίνθου.
39 ιερόν του αγίου (Μακαρίου) λείψανον περί Μακαρίου.
41 Αγαθονίκη έχει ιερά άγια λείψανα δακτύλων Μακαρίου.
46 τεμάχιον ... του Αγίου.
48 λαϊκά εν τη ταξ..(;) χύματα.
49 " " " "

42 Επίτροπος της Σχολής.
" πρωτοστάτησε ... το καλλίον (Καθηγ...). Αρχιερεύς 1811.

51. Μακαρίου ... Γεάρμης ... εν ...
52: Γεάρβας ... Πάτρου.

61 Κώδηξ Αγίου Μακαρίου εν Χάτμω.

63 Αγγέλου Αγίου Μακαρίου ... εν ...

εγεννήθη ... Πέλοψ

σ. 30 Μητρόπολη Μητροπολίτη ... Κορίνθου ... Νεοελληνικά ...

...ΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΤΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤ...